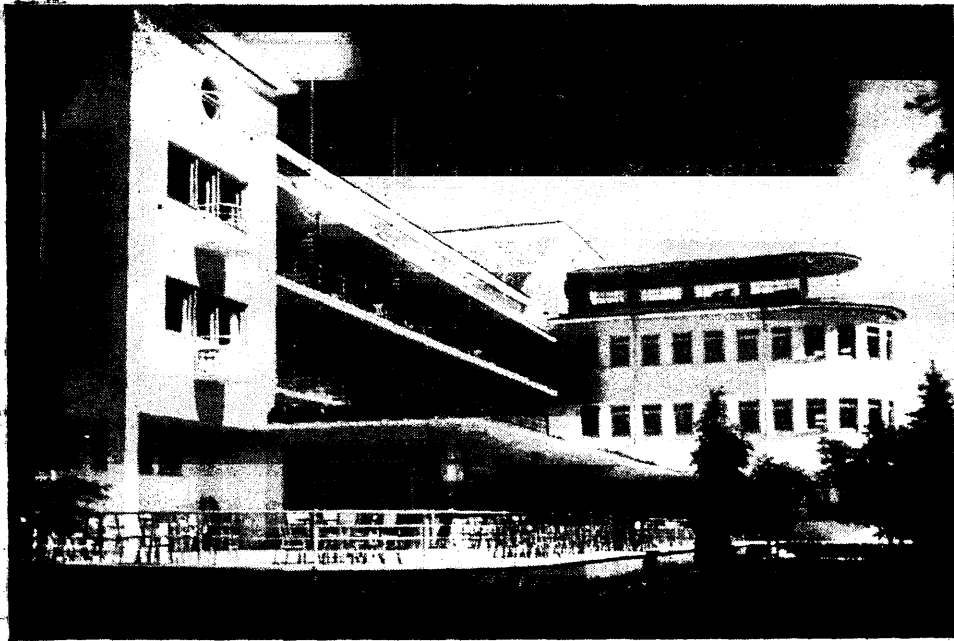

VOOG

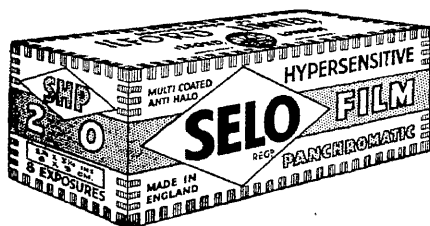
Pärnu uus rannahotell

TALLINN 1938. A.

EESTLASED!

Kui tulete Soome, siis astuge meie ärisse ja ostke **ülesvõtmiseks** tarvisminevad materjalid meilt.

ODAVAIM **KAAMERA** 6×9 maksab meil 110 Soome marka.

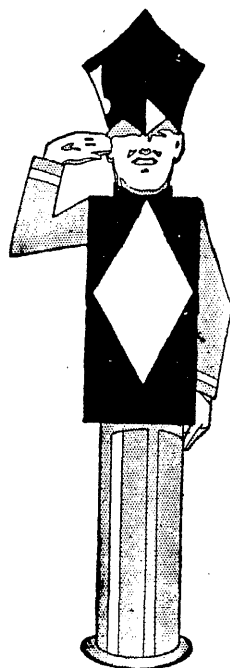
Meie müüme häid Inglise
Ilford Ltd

SELO-
SELOCHROME-
FILME

Meie valmistame amatöörvõtteid hoolega ja kiiresti.

SUOMEN VALOKUVAAJAIN OY

HELSINGI, P. ESPLANAADIL 37

**MADEIRA
RUTHERFORD**

Nr. 639 Rich.

¹/₁ Smk. 64.—

¹/₂ Smk. 35.—

**COGNAC
NORMANDIN**

„Monopole“ Nr. 328

¹/₁ Smk. 112.—

¹/₂ Smk. 59.—

O-ü. RIETURITE ÜHISKAUBAMAJA

TALLINN, S. Karja 19, telefon 455-77.

TARTUS, Aleksandri t. 5, telefon 16-20.

Kevad- ja suvehooajaks kohale jõudnud daamide ja härrade mantli-, kostüümi- ja ülikonnariiete uudismustrid, tuntumatest kodumaa ja inglise vabrikutest.

1938

1938

 Nr
RIGI...

RIGI...

B 7601

sf. 7975

Johan Bojer

Kojutulek

Säärane novembriõhtu külma põhjatuule ja kuupaistega ajab isegi õuekoera ulualust otsima. See on tontide ilm. Nagu oleksid lastud valla kõik surnute hääled: katuselt, korstnast ja metsast — nad vilistavad ja uluvad. All jõesopis murdunud pilliroos kohiseb vesi raske-meelselt. Tuled väikestes kalurionnides kustuvad üksteise järele, aga elanikud oma sängides ei uinu veel niipea. Tume mürin kaugelt merelt hoiab nad ärkvel kogu öö. Olgu Jumal armuline igapähele, kes viibib säärase tormiga veel merel.

Nagu tume vaip näib mõisa- ja talupõldude vahel Lindegaardi mets, kuhu kaob maantee hõbejoonena. Ei ühtki sõidukit ega ka jalakäijat nähtu praegu sel teel.

„Aga mis see on? Eemal, kus mets neelab hõbeheleda tee, kerkib nähtavale väike must täpp, mis liigub edasi, heites varje kuupaistesse teekõrval. Kogu läheneb vastutuult ja kasvab inimkujuks. Kes on nii hilja veel teel?“

„See on üks naine. Tal on üle pea suur villane rätik, mis katab ka ta rinna ja selja. Ta kõnnak on vankuv, nagu kahvatu ja kortsus, rätiku alt tolgendab hall juuksesalk. Aga kui ollakse istunud viisteist aastat vangla müüride taga, siis ei saa olla punaseid põski ja igatsedes kodu järele ning kahetsedes oma eksimist kaob liha luudelt.“

„Nüüd ta siis tuleb — see on uskumatu, aga see on nii.“

„Ta läheneb oma endise kodu tuttavale ämbrusele fjordi ääres, avab oma vanad silmad ja peatub hetke. On siin tõesti ta kodu? Keegi ei tea, et ta tuleb, keegi

ei oota teda. Ta ei oska ju kirjutada ja Elias ei oska ka lugeda. Ja üks olegi parem tulla ootamata, siis näeb kõige paremini, kuidas ta mees veedab seal oma vanadusepäevi.“

„Siin algavad esimesed väikesed majad, aknad vaatavad kuupaistesse, aga ühegi tagant ei nähta tuld. Varsti on ta kodus. Ei tea, kas Elias peaks juba magama? Ta on muidugi üks — ta on oodanud teda viisteistkümmend aastat.“

„Aga ühe väikese elamu aknast paistab siiski veel tuluke. On seal keegi haige? Siis avaneb uks ja väljub inimkogu. See on samuti naine, suur rätik ümber. Nähes teel võõrast ta peatub. Ka võõras jääb seisma ja mõlemad naised vahivad nõrgal kuupaistel teineteise otsa.“

„Tere õhtust, Randi,“ ütleb võõras.

„Teine kohkub. „Jumal tule appi! On see...?““

„Jah, mina olen.“

„Oh sa mu heldus, ma kohe kohkusin...“

„Sa mõtlesid vist, et näed tonti?“

„Ei, aga oled sa's tõesti Sara?“

„Muidugi olen.“

„Nad pidid tuulega valjusti kõnelema. Randi rätiku alt väljus käsi, millest teine kinni haaras. Mõlemad käed olid külmad ja kondised.“

„Ja nüüd tulid sa koju? Ja kui vanaks sa oled jäänud. Me kõik oleme juba vanad.“

„Nad hakkasid edasi liikuma, teineteise kõrval.“

„Aga armas Sara — ära pane pahaks — kas sa ei...?“

„...mõistetud kinni eluajaks? Jah, aga

EESTI TURISTID!

Kui tulete Helsingi, tutvuge Soome suurima ja mitmekesisema kodukäsitöö esemete valikuga
HINNAD ODAVAD

KODUKÄSITÖÖ O.-ü.

TELLERVO

KALEVANKATU 3

Yrjönkatu nurgal
Hotell Tornin vastas.
TELEFON 37 - 154

nüüd viimaks anti mulle siiski armu.“

„Ja-jah, Jumala teed on imelikud...“

„Kuidas käib Eliase käsi?“

„Ah tema — jah, ta elab väga hästi.“

„Ah nii!“ Võõras sammub kiiremini ja tõmbab rätiku tugevasti ümber piha. Niisiis Elias elab hästi — ilma temata. Rohkem ta praegu ei tahtnudki teada. Küllap ta varsti näeb ise, kuidas ta elab.

Randi tema kõrval aga kõndis häbelikult. Sest tema ju oli see, kes tookord läks ämmaemanda juurde ja ütles: Seal Slettenis ei ole selle lapse surmaga õige asi. Ka ämmaemandal oli selle kohta oma arvamine, ja nii siis tuligi, et nad läksid seltsis politseisse. Järgnesid ülekuulamised, uurimised, lapse laip kaevati välja ja arst ilmus noa ning protokolliga. Viimaks nad tunnistasid üles — Sara ja Helga, ta võõrastütär, lapse ema, kellele mõisteti aga ainult seitse aastat, kuna tema kui peasüüdlane pidi istuma surmani. Elias, see väike kõverate jalgadega vanamees, ei teadnud kogu loost midagi ja mõisteti õigeaks. Kui siis tulid politseivõimud ja mõlemad naised viidi ära, kõndis ta väikeses toas edasi-tagasi ja nuttis nagu väike laps.

„Head ööd siis,“ ütles Randi ja seisa-

tas seal, kust tee käänas tema elamu poole.

Sara tüüris edasi vastutuult. Ta ei tahtnudki rohkem küsida. Sealt juba paisabki see väike majake. Ta süda tuksub ägedasti. Üks silmapilk veel, ja ta ongi seal...

Ta oli nüüd juba kuuekümnepäevane, ent unistas siiski veel uuest elust, milles ta tahtis heaks teha kõik oma eksimused ja olla võrratult hea Eliasele. Sest mitte ükski see kuritegu, mille eest ta kinni istus, ei olnud teda piinanud kõik need viisteistkümmend aastat, vaid veel enam see, et ta oli palju, palju aastaid olnud väga halb Eliasele. Oli teda sõimanud ja ähvardanud, oli söönud ise kõik paremad palad ja andnud mehele mis endast üle jäi. Oh, ta vajab veel pikka eluiga, et seda kõike heaks teha. Seepärast ta oligi nii väga igatsenud koju. Kuidas tahtis ta nüüd töötada oma vanade kätega, tahtis paigata Eliase riideid ja keeta talle maitsvat toitu, tahtis minna temaga kaasa puud raiuma ja turvast kandma. Tuba pidi alati olema puhas ja ükski tige sõna ei pidanud enam tulema üle ta huulte.

Jumal tänatud, seal ongi nende väike maja. Kuu valgustab kaht tumedat akent, aga nendest ei paista tulekuma. Elias muidugi magab juba. Aga mis see on? Seal on üksnes elumaja, lehmalauda enam ei ole. On ta lehmad ja lambad ära müünud? Ja üha suuremaks kasvab ta imestus: seal natuke maad eemal on teine, palju suurem ja ilusam elumaja ühes lehmalaudaga. Näib, kui elataks siin nüüd palju jõukamalt. Kas Elias tõesti ükski... või?

Vari ta ees venis pikaks, kui ta vaevu lähenes vastutuult oma endisele, vanale kodule, mis näis imelikult üksildasena ja hüljatuna. Ukse kõrval ei olnud näha pinki veeämbritega, ka ei olnud ukse ees kuuseokstest matti, mille külge puhastada jalgu. Ta haaras siiski kinni tuttavast ukseingist ja uks avaniski. Ent keegi ei küsinud: kes seal on?

Ta seisis väikeses esikus — ah, õhk oli ju siin sama, endine. Ta kobas ettevaatlikult läbi ukse ja astus tuppa. Seal joonistas kuupaiste mõlemad aknad põrandale, aga magaja hingetõmbeid ei olnud kuulda. Ka ei olnud siin näha voodit, ei lauda ega tooli. Jeesus! Kas Elias tõesti oli surnud?

Ta läks kähku kööki, aga ka siin ei olnud pingil ühtki pada ega keedupotti,

ei ühtki kaussi ega taldrikut riivilil. Kogu maja oli tühi. Siin ei elanud praegu keegi.

Ta vajus kokku lõukale. Niisiis ei elanud Elias enam siin. Ja tal ei olnud kedagi, kelle poole pöörduda. Elias ei tahtnud oodata ta tagasitulekut!

Väljast kostsid sammud. Ta tõstis aeglaselt väsinud pea. Keegi tuli tuppa. Oli see Elias? Ei, tulija oli vana Randi.

„Mul hakkas sinust kahju, Sara, kui nägin sind ükski siia tulevat. Sa ei tea vist, et Elias ei ela enam siin. Ta elab nüüd seal teises, uues majas.“

„On ta abiellunud?“

„Ei, ta müüs koha ühele noorpaarile, need ehtasid uue elumaja ja ta elab nüüd ise ka nende juures...“

Sara tõstis pilgu Randile ja hingas raskelt: „Elias müüs Sletteni...?“

„Jah, ma mõtlesin, et sa seda teadsid. Ta ei saanud teisiti... ta pidi seda tegema. Keegi ei teadnud ju, et sa tuled tagasi. Ära võta seda nii raskelt. Sa pead nüüd ka sinna minema ja seal elama.“

„Seal võõraste inimeste juures? Ja ma ei saa enam hoolitseda Eliase eest? Ei, mine, Randi ja kutsu Elias siia.“

„Siia! Aga armas Sara, siin ei ole ju söngi ega vaipa, ja tuba on külm. Sa tule kaasa minuga ühes sinna, et sa saaksid võimalikult pea sooja söngi. Sa värised ju kogu kehast.“

„Kas lähed ja kutsud Eliase siia? Mina ei lähe võõraste inimeste juurde, kas kuulled?“ nõudis Sara.

Randi andis viimaks järele ja läks. Varsti hajusid ta sammud väljas. Sara jäi liikumata istuma koldele ja vahtis oma ette. Katusel ja korstnas ulus tuul.

Nüüd siis oli ta siin — oma kodus! Uus elu — oh — see uus elu! Ta ülemine keha õõtsus edasi-tagasi.

*

Noored inimesed uues elumajas ärkasid ja kargasid voodist välja, kui välisuksele koputati ja kohe seepeale tuikus sisse inimesekogu.

„Randi sina oled? Mis on?“

„Peaa Eliasega rääkima.“

Ta sööstis kohe kambrisse, kus Elias magas. Noorpaar istus kohkunult voodiserval ja kuulatas kõnelust teisest toast. Varsti väljus sealt väike kõverjalgne vanamees ühes Randiga. „Nüüd lähem küll peast segaseks,“ ütles ta ust sulgedes.

„Mis on?“

„Sara tuli.“

Ka pesu olgu kaunis!

Pesu

Puuvillased, eriti ilusalõikelised alates Smk. 28.—
Siidist suures valikus imeilusad, alates Smk. 50.—

Sukad

Kunstiidi alat. Smk. 19.50
Loomulik siid . . . „ 32.—
Villased . . . „ 21.—
Villased segatud
linaga „ 30.—

Korsefid

parimad kodu- ja välismaa sordid:
Korseletid alates Smk. 68.—
Kummi poolkorseletid „ 32.—
Kummi korseletid . „ 118.—
Sukahoidjad alates „ 14.—
Rinnahoidjad „ „ 15.—

Rutake valima!

Niemeläinen

Helsingi, Bulevardi 6, telef. 27-532
Runeberginkatu 47, telef. 48-060

„Siia?“

„Jah, ta istub ja ootab vanas majas.“

Veel kaua, kui oli kustunud Eliase ja Randi sammude kaja, istus noorpaar kohkunult voodiserval. Sara, see mõrvar, keda nad veel mäletasid kui tonti oma lapsepõlvest — see vanaõelus naise näol! Tahtis ta nüüd tulla ka siia, nende juurde? Ei, seda ei tohtinud olla — iialgi ei lase nad teda oma tuppa. Oh, mis nad pidid küll tegema? Aga täna ööseks pidid nad siiski andma talle peavarju.

Nad ei saanud enam uinuda, oodates teisi tulevat.

*

Väljas oli torm lakanud ja kuu paisis selgesti. Elias vantsis ühes Randiga üle kuupaistese aasa oma vana maja poole. Ta uskus ikka veel, et näeb seda kõike unes. Sara, kes juba palju aastaid oli surnud tema jaoks, kes oli eluajaks mõistetud vangla müüride taha — ta ei võinud ometi nüüd korraga tulla koju. Palju aastaid oli ta end tunnud lesena, ja nüüd pidi ta naine tulema! Ärkasid vanad mälestused. Tema minekuga oli tulnud rahu majja, rahu ka Eliase südamesse. Keegi ei tõrjelenud ega tülitsenud nüüd enam, ei paugutanud uksti, ja nüüd võis ta elada muretult ja tülitamata. Siis aga korraga tõusis naine nüüd nagu surnust. Sa taevas küll, mis ta pidi tegema?

Ta sammud muutusid aeglaseks ja ta hingeldas, vahtides ringi nagu pääsmist otsides, kui lähenesid vanale majale.

„Head ööd,“ ütles Randi, kes pidas paremaks vana abielupaari jätta nüüd üksi.

Eliasel jooksid külmavärinad üle keha, kui ta avas ukse ja astus tuppa. Ta sammud kajasid valjusti. Tuba oli tühi. Siis avas ta köögiukse ja piilus aralt sisse. Seal lõukal konutas tume kogu, mis liikus, kuid ei tõusnud siiski püsti. Elias ei julgenud talle läheneda, meelsamini oleks ta põgenenud. Siis ta nägi kuuvalgel naise kahvatut nägu ja paari tuttavat silma.

„Kas sina —?“ Rohkem ta ei suutnud.

„Jah, Elias — mina olen,“ kostis tüki aja pärast.

Jälle vaikus. Nad kuulsid teineteise hingetõmbeid.

„Kuidas su käsi käib, Elias?“ See hääl kõlas soojalt, südamlikult, ja kogu tõusis nüüd püsti ja ulatas Eliasele oma kondise käe, mida see sunnitud oli vastu võtma.

„Ah, niisama, läheb ka. Ja sina?“ küsis Elias. Ta kurk oli nagu kinni nõõritud. Olid nad ju kord siiski olnud mees ja naine.

„Ma tulin nüüd tagasi,“ ütles Sara viimaks.

„Jah, seda ma näen. Aga nüüd tule ühes sinna üles. Need on head inimesed.“

Tuul ulus katusel ja korstnas. Sara seisis seal kuupaistel suurräät ümber, ta ei olnud seda avanudki. Tahtis ta jälle minna?“

„Kui sa tahad mind veel tagasi võtta, Elias, siis pead tagasi kolima siia.“

„Siia? See on võimatu.“

„Miks? See maja kuulub ju veel meile. Sul on ju muidugi su säng, laud ja paar tooli, nii et võiksimme vähemasti uuesti alata.“

„Siin? Uuesti alata? Ha-ha! Kas sa's ei tea, mis vaheajal on juhtunud? Olen koha üle andnud ja saan selle eest elu-aegse ülalpidamise. Sind aga ei ole nad kohustatud toitma. Millest sa tahad elada? Me ei või ometi kahekesi minna ka valla kaela.“

„Oh, Elias, ära ole nii kõva südamega. Olen küll teinud nii palju paha, aga ma tahan nüüd seda kõike jälle heaks teha. Me võiksimme kahekesi nüüd päris ilusti elada.“

Elias ei oleks uskunud, et ta naise hääl kunagi võis olla nii pehme, aga hoolimata sellest ärkas temas vana viha ja jonn, ning ta vastas: „Ära ole narr, Sara, sa näed ju, et see on võimatu.“

„Võimatu!“ Ta astus lähemale. „Elias, kas sa's ei taha mulle andestada?“

THOMAS CLAYHILLS & SON — TALLINN

SPEDITSIOON — LAEVAAGENTUURID — PRAHTIMISED

OMA LAOD OTSEHENDUSE RAUDTEEGA — OMAD PUKSIIRLAEVAD

KORRALISED LAEVAHENDUSED:

TALLINN — STOCKHOLM • TALLINN — STETTIN • TALLINN — HAMBURG

TELEFONID: 435-58

TELEFONID: 435-58

Elias äigas käega üle lauba ja vaatas aknast välja.

„Mitte seepärast, Sara, aga millest me elame?“

„Me võime ju veel töötada. Oh, ma tahan olla väga virk. Me peame vähe-masti koos elama. Sa pead kolima siia, Elias, küllap sa näed, kui ilus meil on elu siin kahekesi.“

Sara pani kuivalgel tähele, kuidas ta mehe nägu sõnade juures üheselamisest omandas kohkunud ilme. Temast läbis hirmuväringi, nagu Sarale näis. Ta teadis, nende vahele oli tekkinud kuristik, millele polnud silda. Ent ta palus siiski uuesti, et Elias tuleks siia ja võtaks jälle koha enda kätte.

„Ma olen koha ära müünud,“ seletas Elias.

„Sa oled koha, meie koha, meie kodu ära müünud? Ja nüüd ajad sa mind välja?“

„See polnud minu süü, Sara, sa olid ju eluajaks kinni mõistetud.“

„Oh, sa olid alati lambapea ja selleks oled sa ka jäänud.“

„Ja sina — mis siis sina oled?“

Nüüd nad oleks peaaegu jälle karvupidi kokku sattunud. Sara jäi oma nõudmisele kindlaks, et Elias tulgu siia. Viimaks hakkas ta nutma. Elias püüdis teda nii meelituste kui ähvardustega kaasa kutsuda, aga kõik oli asjata.

„Siin on mu kodu ja siit ma ei lähe,“ vaidles naine.

Eliasele meenusid endised ajad, kus ta naine oma pahirusega oli teda piinanud, ja talle tundus, nagu tahaks ta ka nüüd ainult jonnida. Ta läks seepärast üksi ja jättis naise sinna.

Sara istus nurka põrandale — sinna, kus nende voodi oli seisnud, aetas kompsu endale pea alla ja rätikut üle pea tõmmates katsus uinuda. Aga uni ei tulnud. Avamata silmi ta nägi suurt ahju endale otsa vahtivat. Kui võõras see kõik oli, olgugi et see oli ta oma kodu.

Korstnas ulus tuul. Korraga nägi ta oma võõrastütart Helgat — kahvatu ja süütu. Ta mõtles, kuidas ta oli teda kurjustanud, et miks ta ei oska endale meest saada. Aga kui siis mõni aeg hiljem Helgaga oli juhtunud õnnetus, et ta pidi saama lapse, siis rääkis Sara juba hoopis teistsugust juttu. Laps oli neile häbiks ja teotuseks ning see tuli kõrvale toimetada. Ja siis ta nägi väikest paljast kisendavat last oma süles, aga see tuli ju kõrvale toimetada...

Moodsad lõhnad

Cobaco

Cyklon

Shanghai

Casanova

Cascade

Chanelle

Scir de Paris

Crêpe de Chine

A - s. **O D O R**

Sara aeles külmal kivipõrandal ja oigas. „Jeesus halasta! Ja Elias, Elias, kas sa ei või mulle andestada!“

Aga Elias oli juba läinud — oli liig hilja!

Nüüd vaatasid aknast sisse uued näod. Abi muutus elavaks ja hakkas rääkima. Tuba täitus inimestega, kes kõik tahtsid talle kätte maksa. Ta tõusis üles, et põgeneda, ent tal polnud jõudu ja ta kukkus jälle maha. Ta kuulis jalgade trampimist ja võõraid kättemaksuhimulisi hääli. Siis oli seal korraga üks võõras mees — helde näoga noor mees. See mees ulatas talle oma käe ja ütles pehme häälega: „Sara, tõuse üles — mine ja ära tee enam pattu.“

*

Vaheajal oli väljas kuu mattunud pilvede taha ja õhus keerlesid rasked lumeräitsakad. Varsti hakkas koitma. Noor abielupaar ja Elias ei olnud maganud kogu öö, ja nüüd tulid nad kolmekesi üksteise järel läbi lume, et Sarat siiski viia enda juure. Lävel jäi noor naine seisma, ka Elias ei julgenud sisse astuda. Viimaks võttis ta laterna enda kätte ja astus kõige eeli.

„Kas sa — kas sa magasid pörandal, Sara?“ küsis ta nõrgalt, valgustades laternaga kaltsuhunnikut nurgas.

Vastust ei tulnud. Eias astus lähemale. Seal lamas Sara, käed risti rinnal, silmad pärani avatud.

„Mis see tähendab?“ pomises ta. Ka mõlemad noored lähenesid. „Jah, nii see on!“ ohkas Elias ja asetaski laterna pörandale. Sara oli surnud.

Vana Randi tuui ja pesi laiba. Elias meisterdas ise kirstu ja õhtul pandi Sara puusärki — sealsamas, oma kodus. Ta lamas seal nüüd puhtas särkis, hallid juuksed patsideks pununud. Noor abi-elupaar, Randi ja Elias seisid koos kirstu ümber.

„Kas mäletad veel, kui ilus ta oli omal ajal?“ ütles Randi.

„Jah, ilus oli ta küll!“ ohkas Elias.

Noor naine tõi nurgast kompsu, mille kadunu oli vanglast kaasa toonud, ja avas selle. Seal oli väike taskukamm katkise peegliga, paar taskurätti, natuke ihupesu ja sukad. Siis oli seal ka veel väike rahakott ja selles mõned hõbekroonid ning paar suuremat paberrahagi — vist tasu, mida vangidele makseti töö eest ja mille Sara nähtavasti hoolikalt oli kokku hoidnud.

„Siin on sulle eluajaks tubakaraha,“ ütles noor naine.

„Tõsi!“ muigas Elias rõõmust särades ja pistis raha tasku.

T O N D I D

Naine tormas nagu tagaetud metsloom. Oli pime hilissügise öö. Üle lagendiku puhus tuul, ta paisutas jooksja rätikut nagu purje. Taevast oli kaetud tumedate pilverüngastega, millest siin ja seal langesid mõned piisad. Aegamööda soikus tuul ning rahu laotas ennast üle lagendiku.

Naine jooksis kiiresti tänavat mööda edasi. Nüüd peaks ta varsti jõudma kitsa jalgraja juurde, mille juurest läbi heinamaa viib rada asundusse.

Seda heinamaad läbivat rada peab käima umbes pool tundi, kuni jõuab asunduse esimeste majadeni.

Naine elas seal alles mõned päevad. Ta oli oma lapse pärast siia elama asunud. Väikene oli õige nõrga tervisega nagu ta isagi, kelle naine lühikese õnneliku abielu järele mulda oli pidanud sängitama. Nüüd rippus ta kogu oma südamega oma lapse küljes, selle ainsama õnne küljes, mis talle veel oli jäänud.

Selle lapse pärast oli ta omandanud ühe

neist kuuekümnepäevast majakesest, mis siin iagedal väljal, kaugel linna karest rahulikult üksteise kõrval asetsesid. Need olid üsna väikesed majakesed ja kõik väliselt sarnased. Alumisel korral oli esik, selle kõrval köök. Puutrepp viis ülemisele korrale, kus asusid kaks elutuba. Ühes neist tubades elas naine oma lapsega.

Suvel võib väikene siis istuda päikese käes ja mängida tillukeses aias. Teises toas elas keegi vana naine, kes ema äraolekul lapse ja majapidamise eest hoolitses.

Sammudes oma uue elamu poole, mõtles ema suvele ja kui kena see oleks tema väikesele lapsele. Kuid kohe jälle pöördusid tema mõtted olevikku. Suvi oli ju veel kaugel ja väikene oli järsku haigestunud. Tema ise viibis päevad läbi kodust eemal, sest ta omas väikese seebikaupluse linnas, mille sissetulekust nad elasid.

Kõik need mõtted läbisid naise peast. Nüüd peatus ta järsku. Oli ta teelt eksinud? Ta ei olnud teega veel harjunud. Aeg oli vististi ka juba hiline. Ta oli nagu harilikult õhtul kell seitse koju tulnud, leides aga lapse ägedas palavikus voodis lamamas. Väike kehake nagu põles. Umbes tund aega veetis ta haige lapse voodi juures ning püüdis last arstida igasuguste koduste abinõudega, kuid haige seisukord muutus üha halvemaks.

Taimevõi **Asta**

on kõikjal perenaiste
poolehoiu võitnud.

Siis jooksis ta veel kord linna tagasi, sest tal oli seal üks tuttav vana arst, keda ta vannutas, et see õige varatselt järgmisel päeval tuleks lapse juurde.

Arst tundis iast hästi, ta andis emale ka kohe rohtu kaasa, ja lubas vara hommikul haiget külastada.

Nüüd oli ema koduteel. Ta vaatas kohkunult ringi, oli kottpime, ta pidi ikka jälle seisatama, sest kitsast jalgrada ei olnud pimeduses peaaegu sugugi näha. Kuulatades tõstis naine pead. Kas ei kostnud seal kellegi sammud ööpimeduses? Sammude ühetasane kaja tungis teravalt läbi vaikuse. Tihe udu kattis valge müürina ümbrust. Näha ei olnud midagi.

Sammud tema taga aga lähenesid. Naine surus oma saleda õrna kogu vastu puutüve. Arusaamatu suur hirm valdas teda. Kes tuli sealt tema järele? Asunduses olid veel pooled majad elaniketa. Ta ei tunnud siin kedagi.

Jälle kõlasid sammud, seekord juba õige ligidalt.

Juba nägi ta ka suurt tumedat kogu lähenevat. Keegi tuli sealt. Mees pikas, laias mantlis. Ta oli laiaäärtega kübara sügavalt otsale surunud.

Nägi mees teda?

Udu rebenes, sest tuul ulus jälle õige tugevasti. Uduribade vahelt aga kerkis esile üks nägu, üks käsi, üks inimkogu, kuid kõik varjutooliselt segaselt.

Noor naine vajus puu najale. Jumal hoidku! See ei olnud ju inimese nägu, ainult kondid, mille vahel asetsesid tühjad silmaaugud. See oli surm, kes seal sammus.

Vaevalt oli see mõte naise peas tärnanud, siis tormas ta ka juba nagu nool edasi, surmale järele. Tahtis ta tema läst ära viia?

Ei! Ei!

Ta tormas. Tuul kannustas teda. Kuid nüüd ei näinud ta enam rändurit oma ees.

Kuhu ta jäi?

Sealt paistis juba pooleldi valmisenitatud tänav. Läbi udu nägi naine plankusid, mis ümbritsesid aedu. Kõik plangud olid valgeks värvitud ning iga teise posti otsas oli klaaskuul.

Aedade keskelt paistsid majad. Nad olid väga sarnased. Kustki ei paistnud kuma.

Noor naine jäi sügavasti hingates seisma ning luges. Tema maja oli seitsmes reas. Ta leidis oma maja ainult sel teel, kuid praegu ta küll vaevalt teadis mida tegi, tema teadvuses põles ainult üks mõte:

Tämä tavaramerkki vain takaa tavaran alkuperän ja vaikutuksen.

Päinivähtyä?

sillon

Citrovanille OTTO

Nopeasti vaikuttavaa. Käytetty kaula vuosikymmenien. Ei aiheuta vaivantunnetta eikä sydämen rykytystä. Apteekkeissä 5 pulv. Fmk. 10.-

„Oli see tõesti surm, kes seal edasi tõttas? Sünnib siis sääraseid lugusid tõesti?“

Ta luges jälle. Nii siis, see oli seitsmes maja. Värav oli avatud. See paistis naisele imelikuna, sest ta oli selle, nagu ta mäletas, sulgenud. Ka majauks oli avatud.

Ta astus majja ning otsis tikke. Elektriühendus ei olnud veel korras, sellepärast pidi ajutiselt leppima lambi- või küünlavalgusega. Naine kandis ikka tikutoosi kaasas, kuid tikke ei leidunud, ta oli nad vististi joostes kaotanud. Kuski riiulil peaks ju ka leiduma tikutoos. Ta kobas ringi, ei leidnud aga midagi. Kuid seal oli ju trepp, teed võis ju ka pimedas leida. Ta pidi aga õige tasakesi edasi liikuma, et väikest mitte äratada, kui ta ehk siiski viimaks oli uinunud.

Juba oli ta jõudnud esimese trepiastmeni, kui ta järsku, nagu kinninaelutatult, jäi hinge kinni pidades seisma.

Mis see siis oli? Seal üleval kõndis keegi edasi-tagasi. Jumala pärast, kes see siis oli? Vana majahoidja kõnnak oli teissugune.

Ja jälle läbis teda värin: See oli surm! Järgmisel hetkel oli ta juba kingad jalast võtnud, ning hiilis tasakesi treppi mööda üles. Üleval jäi ta värisedes seisma. Ta hoidis hinge kinni ning toetas end seinale. Peaaegu füüsiliselt tundis ta: seal oli midagi pimedas. Pimeduses ei võinud küll midagi näha, kuid ta tundis seda selgesti.

Tasakesi kõndis keegi ringi. Seal nurgas olev uks viis tuppa kus lamab laps.

Sinna sisse ei tohtinud see salapärane keegi, kes siin ümber hiilis, mitte pääseda, see oli ta ainus mõte.

Peaaegu kuulmatult lähenesid sammud jälle uksele. Pimeduses kerkis üks kogu tema ette. Naine toetus kätega müürile, ta ei julgenud hingata. Kuid siis nägi ta jälle selgesti valget nägu enda ees. Talle näis, nagu näeks ta jälle valgeid konte ning tühje silmakoopaid. See oli ju surm. Jah, see ta oli...

Ja nüüd sammus too kogu nurga poole, kust uks lapse juurde tuppa viis. Seal hüppas edasisammujale midagi jalgade ette, viskus tummalt põrandale. Ükski hääl ei seganud vaikust, sest samal silmapilgul haaras kogu kondine käsi noore naise kõrist kinni. Naine ei suutnud karjuda, ta oli nagu tardunud suurest hirmust.

Veel tugevamini pigistati tema kaela. Keegi kummardus tema kohale, kuum hingeldav hingamine puudutas ta nägu.

Seal võttis naine veel kord oma jõu kokku ning kaitses ennast meeleheitel. Tal õnnestus teist tagasi tõrjuda.

Algas hääletu rabelemine, kuni järsku pigistamine tema kõri ümber lõdvenes. Ainuke õudne karjatus kajas vaikuses. Siis kuulis naine kolinat, kukkumist.

Ja siis ei kostnud enam midagi, mitte midagi.

Naine seisis liikumatult paigal, ta ei suutnud isegi kätt liigutada. Ta värises kogu kehast. Külma higi kattis ta laupa.

Seal kuskil tema ees pidi keegi lamama. Keegi keda ta ei tunnud, kellest ta muud ei teadnud kui seda, et ta pime-

duses ukse poole oli läinud, mille taga tema laps magas.

See mõte andis talle äkki jälle jõudu. Ta pöördus ümber. Kiskus ukse lahti, sammus kätega kobades seinu poole, kus seisis lapse voodi. Voodi kõrval öölauakesel asetses alati tikutoos. Siin pidi ta olema.

Ta haaras õhku. Ei, siin ei olnud midagi. Ei voodit ega öölaua. Tuba oli tühi.

Ta tundis ainult seinu. Ta kobas toas edasi, kuid siin ei leidunud tõesti midagi. Noor naine käis toas ringi, kobas igasse nurka. Seal oli juba jälle uks. Tuba oli tõesti tühi.

Ta väljus toast ja sammus segaselt, suutmata mõelda ühtki selget mõtet, trepi poole. Siit pidi ta alla minema. See oli ainuke, mida ta mõelda suutis.

Selles pilkases pimeduses pidi ta mõelduma tollest tundmatust kogust, kes seal kuskil lamab, võib-olla ka teda luuras.

Naine astus esimesele astmele, siis teisele. Mida pidi ta siis tegema? Seal üleval oli kõik tühi. Ta ei suutnud midagi mõista, ta teadis ainult ühte — oli tarvis abi paluda kuskilt naabrimajast. Tuua tuld, otsida.

Korruga puudutas ta jalga millegi külge. Naine seisatas. Mida pidi ta tegema?

Seal näis talle, nagu liigutaks ennast too nähtamatu mass, seal maas tema ees; see oli vaevalt märgatav liigutus, kuid see oli nii kole, et naine äkki pika hüppega kargas üle selle tundmatu kogu, teadmata kuhu.

Ta libises ja kukkus, tõusis suure vaevaga üles, vankus jälle ja kukkus.

Tõusis veel kord üles ning tormas edasi.

Välja! Ainult välja!

Seal oli uks, seal oli väike aed, tänav. Ta jooksis veel paar sammu edasi ja langes siis nagu surnult maha.

Torm ulus ja must pimedus ümbritses teda nagu müür.

Kui noor naine jälle meelemärgkusele tuli, ei teadnud ta algul kus ta viibis. Siis aga nägi ta tänavat. Nüüd võis ta hästi näha, sest torm oli udupilved laiali ajanud ning kuu säras nüüd taevast.

Naine tõusis vaevu ning jäi mõttesse. Mis oli siis juhtunud? Talle näis, et ka teda oli vallanud palavik, nagu ta lastki. Kuidas sattus ta õieti siia?

Üsna tema kõrval posti otsas seisis kahe valgeks värvitud puukuuli vahel väike kuld kollane klaasmuna. Naine tundis

Odavad kaubad

Tekid . . .	alates Smk. 75.—
Rannamantlid „ „	90.—
Padjad . . „ „	15.—
Riiet ja muud soodsalt.	

TURUN VANU

HELSINGI

Heikinkatu 6 - Kluuvikatu 2
Hämeentie 2 - Museonkatu 28

seda klaasmuna. See oli muna, mille ta oma pojakesele mängimiseks oli toonud.

Naine avas aiavärava, astus pimedasse esikusse ning kobas paremale poole, sinna kus riidekapp seisis. Seal hoidis ta ikka võtmeid. Seal nad ka olid. Nii siis oli kõik korras. Nüüd meenus talle ka, et aknalaual pidi seisma tikutoos. Ta leidis ilma vaevata toosi ja kohe põles tuli.

Vaikus valitses esikus. Ülemisele korrale viiv trepp oli tühi.

Noor naine sammus edasi. Läks üles oma toa juurde ja avas tasakesi ukse.

Väike lamp põles laual, tugitoolis seal kõrval istus vana naine ja tukkus. Laps lamas oma voodikeses ja magas.

Ema ruttas voodi juurde, katsus lapse nägu ja käsi.

Poisil ei olnud enam palavikku, ta hingamine oli rahulik. Ainult põsed olid veidi punased unest.

Ema vajus toolile. Ta peenike kitsas valge nägu langes tooli toele ja paistis pimeduses õrna lillena. Ta huuled liikusid, ta ütles tasakesi palvesõnu. Ta palus ja palus, et oma jumalale lähemal olla, et teda paluda ja tänada. Ta teadis vaevalt mille eest ja miks.

Ta teadis ainult üht: surm ei olnud nende maja külasthanud. Laps elas.

Järgmisel päeval leiti naabrimajast, mis oli veel elaniketa, keegi surnud mees. Ta pidi olema ülevalt alla kukkunud ja selgroo murdnud. Surnus tunti ühte kardetavat kurjategijat, keda politsei juba ammu otsis. Pärast selgus ka, et ta mõni päev tagasi ühe noore naise oli surmanud.

Ta oli nüüd pääsenud kõige maapealse karistuse eest ning keegi ei teadnud, miks kurjategija ennast varjas just selles poolvalmis majakeses.

Mees kollase kaelasidemega

Spencer Hilli ei võtnud tema sõbrad kuigi tõsiselt. Kõneldi küll, et ta on inglise salapolitseis õige vastutaval kohal, kuid tema ilmetut nägu nähti tõsiselt ainult seal, kus elu oma lõbusat külge näitas.

Täna oli ta oma sõbra Bill Hovleyga klubis einetanud. Nüüd süütas ta sigareti põlema ning küsis siis nagu mõõda minnes: „Kuidas on siis lood Jane'iga, Bill?“

Üle Billi näo libises vari. „Ta sõitis eile õhtul järsku oma tädi juurde Liverpooli; usun, see sündis ta isa soovil.“

„Või nii,“ kordas Spencer Hill, „tema isa soovis seda. Olen muu seas täna õhtuks tema isa juurde külla palutud; kas tohin temale kõnelda, et sa tahad Jane'iga abielluda?“

Hill sõnas noomivalt: „Sinuga kõneldes ei tea ialgi, kas sa räägid tõtt või naljatad: Jane'il ei ole ju sellest aimugi!“

Spencer Hill vaatas hetkeks oma salemaid, hästiravitsetud käsi, siis ütles ta tõsiselt: „Kui sa mees oled, sõidad sa veel täna Liverpooli ja jääd sinna seniks kui sul Jane'i jaa-sõna käes on.“ Ta tõusis järsult oma kohalt ning kadus mängutappa.

Kuid kõigest sellest jutuajamisest ei kuulnud Jane'i isa sõnagi, ehk see küll temale ülitähtis oleks olnud. Ta istus veidi närvilise ilmega oma külaliste keskel.

Kõne ei tahtnud kuidagi sobida.

„Jutustage meile midagi oma reisudest, Hill,“ ütles viimaks keegi härradest, „aga midagi niisugust, mis reisukirjeldustes ei leidu.“

Spencer kehitas õlgu. „Benaresis oli keegi kortsus näoga valge habemega fakiir,“ algas ta sõnakuulelikult, „see laskis inimesi viie ruupia eest vaadata ühte peeglisse. Seal võis näha oma tulevikku.“

„Noh, ja mida teie siis nägite?“

„Ei midagi. Mul ei olnud tahtmist asjata maksta viis ruupiat.“

„Usun teie kaotasite sellega palju,“ segas ennast majahärra jutusse, „Kaschmiris pakuti ka mulle seda — ja mina nägin midagi!“

„Kas tõesti?“ küsis Spencer ükskõikseltselt, „mida teie siis nägite?“

„Üht kollase kaelasidemega meest,“ ütles majahärra süngelt, „ma ei suuda seda nägu unustada.“

Toas valitses vaikus. Ainult Spencer

Hill ütles naeratades: „Kollane kaelaside — see peaks siis olema keegi uksehoidja.“ Meeleolu oli kõigil rikutud ning külalised lahkusid varakult. Majahärra saatis Spencer Hilli tükikese maad, siis ruttas ta koju, et õhtul, veel oma tütrele kirja kirjutada. Kuid seda kirja ei saanud ta lõpetada. Sest hommikul, kui vana teener töötoa ukse avas, lamas majahärra suures klubitoolis, ta silmad olid suletud ja valge särk üleni verine. Tardunud käes hoidis ta kumminuia ning kollast kaelasidet.

Scotland Yard töötab kiirelt, juba lähema poole tunni jooksul olid kõik tarvilikud mõõtmised ja ülesvõtted tehtud. Mõrvatu taskuraamatut aga ei leitud. „Teie ei ole muidugi midagi näinud, ega midagi kuulnud,“ küsis politseiinspektor Colburne teenrilt, „seda kaelasidet ei tunne teie muidugi ka mitte.“

„Ei, inspektorihärra. See on üks õige odav kaelaside.“

„Kas arvate, et kurjategijad peavad endid luksuslikult riietama,“ ütles inspektor pahaselt. „Peale teie on siin veel teenriks Morrison? Saatke ta kohe minu juurde!“ Mõni minut hiljem ilmus tuppa

väheldane mees mustas ülikonnas, ta vaatas ootavalt inspektorile.

Colburne nägi esimese pilguga, et mehe põsel leidusid väikesed kriimustused, ehk ta küll neid hoolega oli üle puuderdanud. „Teil oli eile vaba päev?“ algas inspektor.

„Mul ei olnud just mitte vaba päev,“ vastas Morrison. Härra vallandas mu, ja ma tahtsin endale korterit otsida.“

Colburne'il oli kombeks seesugustel korradel mitte edasi pärida, ning ta küsis. „Millal te koju tulite, Morrison?“

„Umbes kella 9 ajal,“ kostis teener viisakalt. „Läksin kohe magama.“

„Kas tunnete seda?“ küsis Colburne äkki ning näitas talle kollast kaelasidet. Mees raputas aeglaselt pead.

„Palun kutsuge köögitüdruk,“ ütles Colburne ühele oma ametnikest, „ehk tunneb tema seda.“ Kuid enne kui ametnik jõudes lahkuda, haaras Morrison teda käsivarrest. „Teil ei tarvitse ennast vaevata,“ ütles ta, „kaelaside kuulub minule.“

Colburne küsis rahuliku häälega edasi. „Kas saate mulle ehk seletada, kuidas see kaelaside surnu kätte oli sattunud?“

„Kahjuks mitte,“ vastas Morrison õlgu kehitades? Ta heitis kiire pilgu inspektorile ja siis oli talle selge, et see seletus inspektorit ei rahulda. Teener ohkas ja hõõrus ärrituses käsi. „Pean teile midagi tunnistama, inspektorihärra, algas ta usaldava häälega, „minu päevasärkide tagavara oli lõpukorral, ma pidin tahes või tahtmata sellele mõtlema, seda täiendada. Siis tuli mulle mõte härra pesu hulgast otsida, kas mitte mõni vanem särk ei leidu, mis minule kõlbaks. Olin parajasti oma kaelasideme toolile asetanud ja hakkasin särke proovima, kui härra ootamatult tuppa tuli. Muidugi ei olnud mul nüüd enam aega kaelasidet kaasa võtta. See kõik oli minu vallandamise põhjuseks,“ lisas ta naeratades.

Colburne noogutas nõusolevalt. Kuid järsku tõstis ta pead ja küsis teravalt: „Kas kaklesite eile kellegiga, Morrison?“ Teener katsus tahtmata käega põske, kuid ta käsi langes kohe. „Oh, see oli tühi asi,“ ütles ta naeratada püüdes, „tutvusin eile ühe noore daamiga, ja kahjuks vihastasin ma teda.“

Ta kehtas õlgu. „Ei, nime ma kahjuks ei tunne,“ lisas ta. Inspektor hüüdis järsku ähvardava häälega.

„Morrison, kus on rahatasku! Muud ma teilt enam ei küsi.“

Mugavaid saapaid
tarvitab iga turist

Teie ostate elegantsemad
Jalanõud
moodsamast jalanõude
ärist HELSINGIS

Varuboden
„Klaaspalace“
Heikinkatu

„Missugune rahatasku?“ küsis Morrison ja muutus näost halliks.

„Teie tapetud härra kirjatasku muidugi!“ Teener vaatas talle kohkunud ilmel näkku, ja kukkus siis äkki minestavnult põrandale.

„Valage talle vett pähe,“ ütles inspektor hooletult, „kas olete helistanud härra Hillile?“

„Härra Hill ootab juba suitsetamistoa.“ Colburne väljus toast. Ta leidis Hilli istumas mugavas tugitoolis ning suitsetamas.

„Teie olete härra Hill?“ ütles Colburne teravalt, „ootasin teid juba terve tunni.“

„Einetamine on selles süüdi, teie ei või kujutleda, kui palju einetamiseks aega kulub.“

Colburne oli vihane. „Palun teid seda meeles pidada, et kõnele teiega tõsiste asjade üle, ma olen teenistusekohuste täitmisel.“

„Seda olen mina alati,“ ütles Spencer ja ulatas inspektorile väikese kaardikese. Colburne silmitses halvakspanevalt kaarti, kuid siis libisesid ta pilgud imestavnult üle mehe kogu, kes hooletul ilmel raputas sigaretilt tuhka: „Härra Hill...“

„Eksimine on inimlik, inspektor,“ ütles Spencer, „kuid nüüd jutustage mulle, mida olete avastanud, inspektor Colburne.“ Ehkki inspektor Colburne endale seda vestlust sootuks teisiti oli ette kujutanud oli ta kohe valmis jutustama.

Spencer kuulab tähelepanelikult. „On laip juba ära viidud?“ küsis ta, kui inspektor oli lõpetanud.

„Muidugi. Aga kui soovite ülesvõtteid näha — nad on õhtuks valmis.“

„Meeleldi. Ma arvan me vaatame nüüd tuba, kus mõrv sündis.“

Töötoas oli kõik puutumata. Kirjutuslaua seisis alatud kiri, ja seal kõrval must täitesulepea. Spencer Hill astus kirjutuslaua juurde. Järsku pööras ta end ümber.

„See Morrison peab olema kordaarmastav inimene, inspektor, kui mõtelda, et ta praegu alles mõrvas inimese ja seejuures ei suuda näha lahtist täitesulepead ning keerab ta kinni.“

„Jumal seda teab, tal on kinnine iseloom,“ hüüdis Colburne mõttes.

„Kas teate ka, et sir Artur endaga läbi oli?“ ütles Spencer äkki. „Spekulatsioonid on ta lõplikult hävitanud — ma ei usu, et ta tütrele pennigi parandas.“

LÖUNA-JA
KOHVISERVIISE

suures valikus

A. D. MIRVITZ & Pd.

TARTU MAANTEE 13
ESTONIA PST. 13

„Kinnituseselts pööras juba järelepärimisega meie poole. Sir Artur oli oma elu kõrgelt kinnitanud.“

„Kas nad maksavad kinnitussumma välja?“ küsis Spencer. Ametnik vaatas talle imestavnult otsa. „Muidugi ainult selle puhul, kui on kindlaks tehtud vabaturm, ei makseta kindlustusraha välja. Ma märkisin üles sir Arturi rahatasku tundemärgid.“

Spencer tegi tõrjuva käeliigutuse. „Sellega on aega,“ ütles ta. Üks ametnik astus sisse ja teatas. „Mr. Slade peapostkontorist soovib teiega rääkida.“

Colburne noogutas imestavnult ning vaatas Spencer Hillile, kes naeratades õlgu kehitas.

Väikesekasvuline härra astus sisse ja vaatas kahtlevalt ringi. Siis kummardas ta naeratades Colburne'i ees: „Inspektor Colburne, eks ole?“ Ja kui Colburne jaatas, jätkas külaline. „Selle paki siin saatis meile meie postijaoskond ning ulatas Colburne'ile suure valge ümbriku. „Ma usun, see huvitab teid. Colburne heitis pilgu ümbrikule, siis avas ta selle: Ümbrik sisaldas sir Arturi täiesti tühjaks tehtud rahatasku.“

„Kas olete väga üllatunud?“ küsis Spencer süütu ilmel. Ta luges firma nimetust ümbrikul ning muutus järsku väga tõsiseks. „Kiri on Lioni restoranist,“ ütles ta mõtlikult, „see on väga huvitav, inspektor. — On teil midagi selle vastu, kui ma preili Jane'ile helistan — tulen täna õhtul teie bürosse.“ Ta lahkus sõbralikult naeratades. Õhtulehtedes oli Morrisoni pilt, ning sealkõrval pilkav tähendus tema valede kohta. Tund hiljem tuli

inspektori juure keegi daam, ning ütles: „Kui too pilt ajalehes härra Morrison on, siis tunnen ma teda. Meie sattusime täna juhuslikult kõnelusse ning jalutasime veidi. Kuid mees muutus häbema- tuks. — Noh, võite mind uskuda, ma kirjutasin talle vastuse küüntega näku- ku,“ lisas ta võidurõõmsalt.

Colburne oli pahane. „Need kriimustused on siis teie töö?“ küsis ta kahtlus- tavalt. Üks nurgakivi oli tema ehituses varisenud.

„Kriimustusteks nimetate teie seda?“ küsis daam halvaks panevalt, „ta nägu oli õhtul üles paistetanud nagu õhupall!“

„Kuidas teie siis seda teate?“ küsis Colburne masinlikult.

„Sest et ma teda õhtul Lioni hotellis nägin.“

Colburne kargas üles, ta oli näost pu- nane ärritusest.

„Teie nägite Morrisoni Lioni hotellis? See on — see on ju tore.“

Kui Spencer Hill õhtul Colburne'i bü- rosse astus, tuli talle inspektor naera- tades vastu. „See asi oleks siis selgita- tud,“ ütles ta ja võidurõõm helises ta hääles, „meie võime asja lõpetada. Sain kindlaks teha, et Morrison, ehk ta küll

seda salgas, siiski hilja õhtul Lioni res- toranis viibis, ja Lioni restorani templit kannab ju ka ümbrik, milles toodi meile too rahatasku. Andsin praegu Morrisoni vangistamise käsu.“

„Ei olnud sugugi tarvilik,“ ütles Spen- cer pead raputades, „usun, et on viimane aeg teda vabastada.“

Colburne vaatas kohkunult Spencerile, kuid viimane puhastas rahulikult oma monoklit siidtaskurätikuga.

„Millal suletakse teie arvates Lioni restoran, inspektor?“ küsis ta.

„Nagu kõik restoranid — kell 11.“

„Täitsa õige,“ arvas Spencer, „kuid kui ma kell 1/212 lahkusin sir Arturist, siis oli rahatasku veel tema valduses.“

„Seda — seda ei suuda ma mõista!“ hüüdis Colburne.

„Teie peate loomulikult oletama, et Morrison muretses endale juba enne oma kuritööd ümbriku, et sel teel anda Scot- land Yardile tarvilikke tõendusid,“ ütles Spencer sõbralikult, „kuid kui lubate, ta- haksin nüüd ülesvõtteid näha.“ Colburne ulatas talle vaikides ülesvõtted ning Spencer vaatles erilise huviga käe suu- rendust, mis selgesti näitas et kumminui ja ärarebitud kollane kaelasid olid ühes käes.

„On teil kumminui ja kaelasid käe- pärast?“ küsis ta veidikese aja pärast. Colburne noogutas jaatavalt ning asetas kasti lauale.

„Teie arvates,“ algas Spencer, „oleks siis tapmine järgmiselt toimunud: sir Ar- tur kirjutas parajasti kirja, kui mõrtsu- kas sisse tungis. Talle jäi veel niipalju aega, et haarata kumminui, ning siis al- gas äge võitlus, mille vältel sir Artur mõrtsukal kaelasideme kaelast rebis! Siis aga tabas teda mõrtsuka kuul.“ Spencer peatus.

„Just nii peaks see olnud olema,“ tõen- das inspektor.

„Palun uurige veidi seda pilti, inspek- tor. Paremas käes hoiab sir Artur kum- minuia ja kaelasidet. Kas näete, et kaela- sidemel on parempool väljas?“

„Täitsa õige,“ vastas Colburne. „Teie tahate sellega öelda, et sir Artur kaela- sidet alt pidi haarama, kui ta teda ära kiskus. On see teie arvamine?“

„Just nii, mu sõber. Nüüd võtke kor- raks kumminui kätte ja katsuge siis selle- sama käega minu kaelasidet pahemalt poolt haarata ja ära kiskuda!“ Colburne püüdis seda teha, kuid igakord kui ta

PUUVILJAD,
KONSERVID,
KOHV, TEE,
MAIUSTUSED

JA MUUD

C. A. GUSTAVSON

HELSINGIS
14 KAUPLUST MIT-
MES LINNAOSAS

kaelasideme järele haaras, kukkus kumminui ta käest.

„See on ju täiesti võimatu,“ hüüdis ta viimaks lootusetult, „ma ei tea, kuidas sir Artur sellega hakkama sai!“

„Ta tegi seda hoopis teist moodi,“ ütles Spencer Hill, ning kibe naeratus ilmus ta huultele. „Sir Arturil olid kumminui ja kaelaside juba paremas käes, kui ta pahema käega revolvrilt hoides enese maha laskis. Nii uskumatu kui see ka on: ta on tõesti leidnud Morrisoni kaelasideme — pealegi jutustas ta meile veel paar tundi enne seda ühe jutukese mehest kollase kaelasidemega. Sir Artur oli pankroti lävel, tal ei olnud muud võimalust oma tütre eest hoolitseda — see

pidi mõrv olema. Rahatasku röövimine näis talle küllaldase põhjusena, ja et see pärast tühjalt leiti, tegi asja ümberlukkamatuks . . . Asi on selge. Sir Artur ise viskas rahatasku kirjakasti — Lioni restorani templiga ümbriku pidi ta olema juba varem endale muretsenud. Ainult nii võis ta loota, et kindlustusselts kindlustussumma välja maksab.“

„Selts ei maksa pennigi!“ hüüdis Colburne pahaselt. Kuid siis lisas ta kahetsevalt: „Vaene tüdruk — kuhu ta nüüd jääb?“

Ta saab elama kõige uhkemas lossis mis Schotimaal leidub,“ ütles Spencer Hill ükskõikselt. „Minu sõber Bill Hovley kavatseb lossi osta ja nad abielluvad.“

Naisdiplomaat

Dürstitar Darja Lieveni elust

1810. a. saabus Berliini uus vene saadik, krahv (hiljem vürst) Kristofor Andrejevitsš Lieven.

Nagu see tavaliselt sünnib, pöördi uuele aukandjale üldine tähelepanu. Kõik püüdsid teada saada ta vaateid, arvamusi, isiklikku poliitilist credot. Kuid juba peale esimesi päevi tuldi aristokraatlikes ringkonnas veendumusele, et krahv, nagu märgib oma mälestusis üks tolle aja kammerhärrasid, ei kujuta iseenesest midagi, vaid on tervikuna naise võimu all, kes osutub täies mõttes naisdiplomaadiks.

Ja see oligi tegelikult nii. Krahv Lieven, vahetanud vast sõjaväelise ala diplomaatilise vastu, ei küündinud veel diplomaatia kõigi peensusteni, ja ta kaunitarabikaasa juhtis oma mehe samme.

See kaunitar oli kindral Berkendorfi tütar ja tuntud sandarmite šefi A. H. Berkendorfi õde. Saanud kasvatuse Smoljñõi instituudis, ta tõmbas enesele juba enne instituudist väljumist õukonna tähelepanu ja nimetati õuenäitsikuks. Viieteistkümne-aastaselt anti ta naiseks kindralleitnant krahv Lievenile, kes põlvnes vanast balti parunite perekonnast.

Berliini õukond teadagi pööris kohe tähelepanu krahvitarile, kes kiiresti oskas ammutada kasu enese seisundist ja korrapealt hakkas etendama väljapaistvat osa Preisi pealinnas.

Krahvitar kui diplomaadi tähtsus ja ta mõju Euroopa poliitilises küsimuses kasvas veel enam vürst Lieveni üleminekuga Londoni. Siin oli krahvitar kahekümne kahe aasta (1812—1834) kestes seltskonna hingeks. Ta salongis viibis poliitiliste parteide juhte, kes pidasid krahvitariga meeeldi nõu, kuna ta hämmastas kõiki oma mõistuse, peene tähelepanu, arutluste küpsuse ja poliitiliste vaadete avarusega. Ta mõju selleaegsele diplomaatiale ei kuulu vähemalegi kahtlusele, ja kui millalgi avastub toleaegete

M. Andreesen

Tallinn, Vabadusplats 10-1
Telefon 430-54

**MEESTERAHVA
RÄTSEPAÄRI
INGLISE RIIDELADU**

HELSINGISSE SÖITJATELE

soovitame külastada

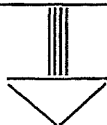
NISSENI

KOHVIKAUPLUST ja KOHVIKUT

Põhja-Esplanaadil 17

KAUBATURU ÄÄRES

HEA KOHV

HEA TEE

JUL. NISSEN

diplomaatiliste faktide kulissitaguseid saladusi, siis ilmneb tingimata, et see naisdiplomaat mängis neis tähelepandavat osa.

Peterburi õukond hindas väga vürsttari teeneid, ja kui 1834. a. vürst Lieven (vürsti tiitli sai ta ema kaudu) määrati troonipärija kasvatajaks, võttis Nikolai I vürsttari erilise heatahtlikkusega vastu.

Kahe aasta pärast jäi vürstitar mehest ilma. Muide, vürstitar Lieven pidas alati meest tähtsusetuks ning igavaks ja jättis ta maha veel aasta enne tema surma.

Varsti pärast seda sõitis vürstitar Pariisi. Siin lõunatades kord 1837. a. hertsog de Broglie juures, ta tutvus Guizot'ga. See tutvus kujunes terve armastuseintriigi aluseks, mis avastati võrdlemisi hiljuti vanuil märkmeil, pühendades suure raamatu vene naisdiplomaadile.

Vaatamata oma 53-aastasele vanadusele peeti teda ikkagi kaunitariks selle sõna otseses mõttes ja ta jäi selliseks sügava vanaduseni. Riuetudes alati musta siidi, näis ta tõelise aristokraadina. Guizot tunnistas, et ta olnud hämmastatud naise mõistusest ja hiljem ka headusest. Guizot ise sai sellal 50-aastaseks

Võimu juurest eemale jäänud umbes kuus kuud enne seda, pettunud oma poliitilistes lootustes ja kaotanud teise naise, Guizot tundis sellal väga suurt moraalse masenduse tunnet. Vürstitar Lieveniga kohtamine mõjus temasse hästi ja varsti omandas nende vahekord väga lähedase iseloomu.

Sellest ajast peale ei jätnud nad iialgi teineteist maha. Vürstitar otsustas jääda Prantsusmaale, ehkki ta aristokraatlikud maitseid kaldusid rohkem inglaste kui prantslaste poole, kes tunnustasid üheõiguslikkust. 1840 määrati Guizot saadikuks Londoni ja vürstitar sõitis temaga kaasa. Kui mõni kuu hiljem Guizot lahkus sellelt kohalt, naasis vürstinna uuesti Prantsusmaale. Guizot sai jällegi ministriks ja vürstitar otsustas lõplikult pühendada oma elu eranditult talle.

Guizot tegi talle abiellumisetepaneku, ent uhke oma vürsttari tiitlile, ei tahtnud ta mingi hinna eest lahkuda sellest. Pärast seda ei räägitud enam abiellumisest, Guizot'l enesel polnud tiitlit ja ta pidi alistuma, ent nende vahekord ja intiimsus ei kannatanud sellest.

Igal suvel sõitis vürstitar välismaale. Guizot sageli külastas teda, kui need matkad olid vältavad. Pariisis nad kohtasid reeglipäraselt kaks korda päevas. Kui Guizot ilmus vürsttari juurde, ei tohtinud keegi sellal tema juures olla. Igaüks teadis ette, mis keffa ajal Guizot tuleb, ja lahkus õigeaegselt.

1848. a. revolutsioon rikkus nende vahekorra. Vürstitar leidis peavarju hiljem Austria saatkonnas, kuna Guizot sõitis Inglismaale.

Mõne aasta pärast nad kohtasid. 1850. a. tulid Guizot ja vürstitar uuesti Pariisi. Kuigi vürstitar sellal ei evinud enam võimu, säilitas ta endise prestiiži diplomaatlikes ringides. Kuni surmani äratas ta üldist imestust. Vürstitar suri 1857. a. Kuni viimse hetkeni ei lakanud vürstitar poliitikaga tegelemast.

Natuke aega enne surma avaldas vürstitar soovi, et ta maetaks tavalises siidriides ja briljantidega vürstikroon peas. Enne surma ta tahtnud midagi kirjutada Guizot'le. Ta käsi värises ja ta võis kirjutada vaid järgmised read, mis hästi tabavalt tõendavad neid tundeid, mis vürstitaril oma sõbra vastu oli: „Täna kahekümne aasta sõpruse ja õnne eest. Huvasti! Huvasti! — Darja Lieven.“

Lopuhini järele O. A.

Inimohvrite öö

Meie kohvipruun juht oli meid hoiatanud, et kogu Aafrikas on Rovuma jõe ümbrus üks kardetavamaid kohti. Kümneid kilomeetreid jõekaldast kuni sügavamale maa sisse ulatavad sood, mille ümbrus kubiseb moskiitodest. Kuid tee Portugali asumaadest Panganyika ümbrusesse viib just Rovuma jõesuust mööda. Nii et seal vähemalt kord tuleb ööbida.

Troopika võlud ei suuda ka enam palju mõjuda, kui oled rännanud 30 kilomeetrit läbi ürgmetsa ja rabade ning loodad viimaks ometi vähegi puhata.

Vaevalt olime moskiitovõrgud endale ümber mähkinud ning lootsime nüüd uinuda, kui meid kohutas mustade läbilõikav tantsumuusika. Seekord ei olnud meie omad inimesed süüdi, vaid muusika kostis teiselt poolt jõekaldalt, sealt, kus meie päeval nägime pärismaalaste onnikesi. Need ühetoonilised närvevapistavad viisid tegid magamise võimatuks. See igivana pidustuste juures tarvitav mustade laul mõjub omapäraselt ärritavalt.

Otsustasime minna sinnapoole, kust muusika kajas, et mustade pidustuste juures vähemalt pealtvaatajaks olla, see oleks ikkagi parem, kui ebamugaval asemel unetult lamada.

Uhelt künkalt jõe läheduses võisime hästi näha vastasolevat jõekallast. Väike küla oli täiesti pime, ainult onnide keskel asuval tantsuplatsil põles tuli, mis levitas imelikke varje. Selgesti võis näha külätarka, kelle nägu oli kaetud loomnahast valmistatud maskiga. Tark oma abilistega õõtsutas ennast ümberistuvate külaelanike laulu taktis, kord hõljudes ja õõtsudes, siis jälle trampides ja hüpatas. Juba külätarga osavõtt tantsudest, kes ühes isikus on arst, preester, kohtunik ja külavanem, laskis oletada, et need olid tähtsad pidustused; muidu tantsisid ju ainult noored poisid. Meie pärismaalasest juht näis tundvat ennast ebamugavana seda näitemängu vaadeldes. Ikka jälle püüdis ta meid meelitada laagrisse tagasi minema. „Parem juba magada,“ soovitas ta ikka jälle. „Mustad mehed vihastavad, kui näevad siin valgeid mehi. Magada on palju parem.“ Et tema värvilised vennad seal jõe taga meid pimeduses näha ei võinud, oli selge.

Korruga katkes laul teravalt. Küla-

tark seisis liikumatult tantsuplatsi keskel, tema abilised aga olid kadunud. Nüüd tulid nad nelja umbes kümne kuni kaheteistkümne aastase lapse saatel tagasi. Targa käsul toodi tantsuplatsile umbes kümmeliitriline katel. Külätark võttes nüüd pikkadest rohukõrtest valmistatud nuustiku, kastis ta sügavalt katlasse ja pesi katlast võetud vedelikuga laste kehasid jalavarbast kuni pea laeni; see kestis umbes pool tundi. Siis lahkus tark tantsuplatsilt ühes oma abilistega, kes lapsi enda ees ajasid, neile järgnes kogu sealviibiv meespere. Naised aga algasid üht imelikult kaebavat laulu, nagu seda sageli mustade juures matuste puhul kuulatakse.

Tahtsime juba täita juhi nõuannet ja magama minna, kuna me pimeduse tõttu mehed silmist kaotasime, kui nägime eemalt umbes tosina tõrviku valgust. Õige aeglaselt liikusid tõrvikute kandjad edasi. Kõige ees preestrid, sammusid nad Rovuma jõesuu poole. Neli last hoidsid üksteisel kätest kinni ja näisid imestanud ja hirmunud olevat. Nüüd ei mõtelnud meie enam magamisele; tasakesi liikusime me teiselt poolt jõekaldalt ka sinnapoole, kuhu mehed läksid. Vastuvaidlemiste peale vaatamata pidi meie juht ka kaasa tulema; kuid pead raputades ennustas ta meile kõige hirmsamaid asju meie uudishimu eest.

Kestis umbes tund aega, kuni rongkäik need kaks kilomeetrit jõesuuni ära oli käinud. Edaspidine liikumine oli õige raske ja kardetav. Oli tarvis umbes 500 meetrit minna läbi paksu muda, kuni jõudsime jõesuu juurde. Ettevaatlikult kobasime teed iga sammu peal, et mitte vajuda muda ja liiva sisse; kuid kõigi raskuste peale vaatamata pidasime siiski rongkäiguga teiselpool jõge sammu. Jõudes mere äärde, nägime imestusega, et mehed veel tükk maad vees edasi läksid ja siis neli kaasatoodud posti vette püstitasid.

Üksteise järele viis külätark nüüd lapsed postide juurde, kus tema abilised nad kinni sidusid, kuna teised mehed täielikus vaikuses pealt vaatasid. Imelikke liigutusi tehes kõndis preester veel kord ümber postide, tema kaaslased plakutasid sealjuures käsi; kummardades veel kord kinniseotud laste poole, lõpe-

SOOME VAIBAD
JA KÄSITÖÖD
KUTSUVA!

Helsingisse sõites tutvunege

NEOVIUS'E ALALISE VAIPADE ja KÄSITÖÖDE NÄITUSEGA

Näitusel lelate suures valikus kauneid vaipu.

KÄSITÖÖLEHES

„VIRKAUS- ja NEULETYÖT-LEHDEN“

järele valmistatud käsitöid, mustreid ja muud.
Näitus asub KALEVANKATUL 12, II korral,
tel. 258-11 ja on avatud harilikul kontoriajal.

Sissepääs tasuta.

TERETULEMAST TUTVUNEMA!

OSAJHISUS **NEOVIUS**
VAIBA JA LÕNGADE ÄRI

Asutatud 1889. a.

HELSINGIS, VIIBURIS JA TURUS.

— 10 äri Helsingis —

tas preester talituse. Sõnatult lahkusid seepeale kõik, sammudes küla poole, ilma lastele pilku heitmata.

Huviga jälgisime seda salapärase tegevust. Kui mehed teisel pool jõge viimaks kadunud olid, hingasime kergendatult. Kuid samal ajal ärkas meis küsimus, mis saab nüüd lastest. Vist viiakse nad home järele ära; võibolla oli kogu see etendus, see vees seismine, ainult puhtuse sümboliks, või meile tundmatuks usu-kombeks. Kuni järsku kellelegi meist see hirmus mõte tuli: veetõus! Lühikese aja pärast pidi vesi tõusma, pidi lapsed katma ja nad sureksid piinarikast surma! Missugune ka selle salapärase toimingu eesmärk oleks, meie ei tohtinud ometi lubada, et neli noort elu meie kaas-tadmisel nii haledalt hukkuksid.

Teiselt kaldalt kostis tasast laste nuttu, kes nähtavasti kartsid pimedust. Õnneks oli vesi seal kohal õige madal ja meie pääsesime kerge vaevaga laste juurde. Kuid selle veerandtunni jooksul, mis meil laste juurde jõudmiseks kulus, oli vesi jões juba tõusnud, nii et lapsed nüüd rinnuni vees olid. Kiiresti lõikasime nõõrid läbi, ning püüdsime tagasi jõuda endi laagri juurde. Kumbki meist kandis sel-

jas kahte last, kes õige tugevasti meie kaela ümbert kinni hoidsid; iga samm täis raskusi ja hädaohtu, sinna juurde veel meie juhi halisemine; mis imet siis, kui olime surmani väsinud, kui laagrisse jõudsim.

Lapsed, kaks tüdrukut ja kaks poissi, olid nähtavasti harjumata ümbruse ja nii paljude võõraste inimeste juuresoleku tõttu arad, kuid neil ei olnud vigastusi. Veidi sooja suppi ja maisileiba virgutasi neid ja tegi neid julgemaks. Muidugi püüdsime nüüd teada saada, mis nende õiste nähtuste tähendus oli. Lapsed ei suutnud meile aga mingit rahuldavat vastust anda. Kas ei mõistnud nad meie keelt või ei teadnud nad isegi, miks neid nii külmavereliselt surmale pühendati.

Nüüd pidi juht tõtt tunnistama! Tema ärritatud olek oli selgesti küllalt tõendanud, et ta teadlik oli neist õistest sündmustest. Meie imestuseks oli ta ka kohe valmis seletust andma; nagu pärast selgus, kartis ta oma värviliste vendade kättemaksu ja tahtis meid sundida kiiresti edasi rändama.

Igal neljandal kuul, kui mõõna aeg satub ühte noorekuuga, on mõne kalda lähedal asuva suguharu juures kombeks tuua ohvreid ühele jumalale, kes otsustab mustade jahimeeste jahiõnne. Kui Nathli, nii nimetatakse jumalust, vihane on, siis tulevad jahimehed tagasi ilma saagita ja terve suguharu peab nälgima. Nathli elab mere suurema küti, haikala, sees ja haikalale on õieti need pidustused pühendatud.

Kõige paremini saab Nathlit rahustada, kui talle elusaid ohvreid tuuakse. On jumalus õige vihane, siis seotakse sellest suguharust paar last pidustusteõöl merre postide külge; tõuseb siis pärast vesi, siis võib Nathli, see tähendab haikala, ohvrid leida. Et temale ohvrite leidmist kergendada, hõõrutakse laste kehad enne loomaverega üle, nii et verelõhn Nathli ligi meelitab. Kolme päeva pärast võetakse postid jälle jõest ära ja pärismaalaste keskel valitseb suur rõõm, kui Nathli on oma ohvrid vastu võtnud ja lapsed ära söönud!

Meie pidasime neil asjaoludel muidugi paremaks, nii ruttu kui võimalik edasi rännata. Kui mustad näevad, et meie Nathlilt tema ohvrid ära võtsime, võis meie seisukord hädaohtlikuks muutuda.

Mõni päev hiljem viisime päästetud lapsed misjonikooli.

Tiiger kirstus

Puuyillatrust Ahmadabadis, ühes suu-remas Ees-India kaubanduskeskuses, oli saatanud kontrollametniku oma suurtesse istandustesse Surajahs. Istandustest oli nimelt saabunud teade, et seal tuleb ette mitmesuguseid korralagedusi, seepärast pidi Sven Ehrström hammustama hapusse õuna ning sõitma Surajahsse, et toimetada kohapeal uurimist. Troopika- maades ei ole aga midagi vastikumat, kui reisida kultuurilagedatesse istandus- tesse, toimetama seal uurimist, et millega see on seletatav, kui härrad osanikud kodus ei saa mitte küllalt palju divi- dende. Vaenulikult koheldakse seesugu- seid usaldusisikuid.

Ka Sven Ehrströmi koheldi vaenuli- kult. Kuid seda kaine mõistusega roots- last, kes juba kümme aastat seisis puu- villatrusti teenistuses ja omas troopika olude kohta küllaldaselt kogemusi, ei häirinud põrmugi istanduste ülevaataja härra Charlesi ebasõbralik ja isegi vaen- ulik kohtlemine, samuti ei häirinud teda ka need väikesed üllatused, mida talle siin valmistati. Näiteks leidis ta igal õhtul oma korterist ühe kena väikese mao, kes aga harilikult oli õige mürgine, või vähemasti ühe skorpioni, teinekord jälle lõigati tema moskiitovõrgud puruks, või jälle leidis ta oma jäätisemasina või tee- katla täis sipelgaid ja veel paljugi muud troopikanalja. Mida ta just kaasas ei kannud, see ei olnud ka kindel hävitamise eest või kadus jäljetult. Kuid Sven ainult naeris ning ütles ühel hommikul, kui ta võrgu akna ees leidis purukslõigatult ning toast umbes pooltosinat kenasid alligaa- toreid, härra Charlesile, kelle pettusi ta oli tulnud avastama:

„Kuulge, Charles, niisugusel teel ei saa teie minust võitu! Ma täidan igal juhul oma ülesande ja kui mulle midagi tõsist juhtub, siis teatakse juba peakontoris ja osatakse seisukoht võtta. Vaadake siin seda kirja, see läheb tänaõhtuse postiga Ahmadabadi! Siin on kõik kirja pandud, mis ma seniajani kuritarvitusest olen avastanud.“

Ta näitas petisele istanduse ülevaa- tajale suurt pitseeritud kirja ning pistis selle siis taskusse. Härra Charles irvitas ning vastas pilkavalt:

„Kaebused üksi ei tee mind süüdlaseks,

härra Ehrström! Tõendus, tõendus peate muretsema!“

Kui Ehrström õhtul oma korterisse läks, leidis ta ukse alt tuppä lükatud määrinud kirja, mis harimata käekirjaga oli kirjutatud. Kiri sisaldas järgmist: „Härra, teid tahetakse öösel rünnata, ot- sige endale üks kindlam elukoht!“

„Niisiis leidis ka siin truu hing, kes minu poole hoiab!“ mõtles rootslane ning ei aimanud, et see oli lõks. Ta läks nüüd kindlat elukohta otsima, kuid kogu ümbruskonnas leidis ainult üks, see oli hiiglasuur plekiga ülelöödud barakk ja- ma kõrval. Selles ruumis hoiti suuri tsent- neri raskusi puuvillapakke, mis sealt kraana abil otsekohe vagunisse juhiti. Barakil puudusid aknad seinte sees, oli ainult laes paksu klaasiga kaetud luuk, mille kaudu valgus sisse tungis.

Igal hommikul kell kaks saabus istan- duste rong, mis pidas ühendust Urani jaamaga. Sealt juba saadeti puuvill edasi sadamalinnas Morasse ning sealt laevale.

Turistid-eeslased!

Kohvik-restoran „Musta Karhu“ (MUST KARU)

HELSINGIS, KESKUSKATU 7
(150 sammu jaamast, otsetee Aleksandriit
mööda sadamast)

annab teile parima pildi Soome
restoranist. Rahvusrõivais teeni-
jaskond. Rahvuslikku muusikat
ja laulu. (Publik laulab orkestri
saatel. Peen ja maitsekas lokaal

ODAVAD HINNAD

*
Lahti kella 7—24

*
Riidehoid maksuta

*
Teenimistasu 10% sisaldub arve üldsummas.

Sven tundis selle rongi kütjat ja rongijuhti. Need olid ustavad isikud, kaks sakslast, kes kes teab kuidas siia üksindusse olid sattunud. Neile kahele mehele tahtis ta usaldada juhatusele määratud pitseeritud kirja. Kindlasti viivad nad ta Uranis postile. Kuni sakslaste saabumiseni tahtis ta kindlustatud barakis ööbida. Ta laskis endale veel ruttu vannituba ning saatis teenriga kõik oma varanduse ning oma väljavoodi barakki, siis sundis ta ratsapiitsa sõbralikul abil laduülemat endale baraki võtit andma. Kui õhtu saabus, lukutas ta ennast barakki.

„Siin ei pääse mulle keegi Charlesi poolt äraostetud inimestest ligi!“ mõtles ta rahuldusetundega ning heitis magama. Ja tõesti, siin oli tal kindel koht, sest barakk oli nagu väike kindlus, tulekindel ning suuteline igasuguste kuratlikkude plaanide vastu kaitsma. Kaheksakümmend hiiglasuurt nelja- ja viiekaupa üheteise peale asetatud puuvillapalli. Nende vahel asetsesid kirstukujulised kastid, mis tema tähelepanu äratasid, sest enne uinumist vaatas ta suure ruumi hoolikalt läbi, kas ehk temale mitte mõni sõbralik kobramadu kingituseks pole toodud.

Mis küll nendes kastides võiks olla? Ta kloppis nende seinu, nuusutas neid ning hirmuvärvad läbisid teda. Talle meenus, et just viimastel päevadel mitmed pärismaalased soopalavikku olid surnud ja usklikud omaksed tahtsid omaste surnukehad saata raudteel. Uthhahani, kus asus kuulus klooster, mille ligidal pühitsetud mullas nad oma surnud omakseid lasksid matta. Kuid pea kogus ennast Sven, sammus rahulikult oma välja-

SPENNERT

ALEKSANDRINKATU 17
E. ESPLANADINKATU 2

*Naiste käekotid,
reisutarbed, kindad*

j. n. e.

Yksityis hotelli

HÄLLBERG

HELSINGIS

ALEKSANDRI TÄN. 48

TELEFON 25-951

Tuntud puhas, rahulik,
asub kesklinnas.

sängi juurde ning pomises endamisi. „Surnud ei ole kardetavad! Nad ei pea mu und segama!“ Ta asetas oma revolvri enda kõrvale väljatoolile, taskulambi samuti ning uinus pea.

Südaöö oli juba möödas, kui Sveni äratas mingisugune salapärane krõbin, nagu pureks palju puukoisid vanade mööblite sees.

Sven tõstis voodis pead, kuulatas ning kuulis nüüd selgesti seda imelikku krõbinat, millele veel seltsis tume oigamine ja norskamine, nagu ärkaks mõni olevus pikast, sügavast unest. Ta tõusis voodist, haaras revolvri ja läks hiilival sammul sinnapoole, kust imelik sahin kuuldis; nüüd kostis see nagu sirutaks ja ringutaks keegi. Ruum oli kottpime. Sven süütas oma taskulambi ning ruttas ukse poole. Ta oli ukse seestpoolt sulgenud, võti oli veel ees, nii siis ei võinud keegi sel ajal kui tema magas, olla väljast sisse tunginud.

Kui taskulamp põles, vaikis silmapilkselt oigamine ja norskamine, kuid vaevalt oli rootslane taskulambi kustutanud, kui imelik kahin uuesti algas.

Revolver ühes ja taskulamp teises käes hakkas Sven ümbrust uurima, siis järsku läbis tema pead mõte: „Keegi lamab varjusurnuna kirstus ja on nüüd ärganud!“ Ning ta ruttas, et vaesekest kiiremini vabastada tema hirmsast seisukorrast. Peagi leidis ta kasti, millest imelik hääle kostis: kratsimine, kraapimine, ohkamine, norskamine. Ta pistis oma põueoda kirstukaane laudade vahele ning vajutas kaane üles. Kohe sirutas sealt käsi välja. Nii arvas Sven nä-

gevat. Kuid kui ta lambiga kirstu val-
gustas, jäi ta süda hirmu pärast seisma,
sest arvatav hindulase käsi osutus tuge-
vaks käpaks, millel olid tollipikkused
küüned otsas, lühidalt öeldud — see oli
suure tiigri käpp. Kirstust tungis välja ka
vænget röövloomu lõhna, segatud magusa
kloroformi lõhnaga. Ühe silmapilguga oli
Svenile kõik selge. Ta teadis, et istan-
duste ülevaataja omas tiigripüünise, mil-
lega ta püüdis elavaid tiigreid. Ühe nen-
dest tiigritest oli ta suurte kloroformi
annuste abil uimastanud, ning tema pelgu-
paika toonud, nähtavasti selle lühikese
aja jooksul, kui tema ise enne magama-
minekut vannis viibis. Tiiger pidi unest
ärgates kerge puukirstu purustama ning
teda unepealt tabama, siis oleks võidud
peakontori teatada, et härra Ehrström
on tiigri ohvriks langenud ning süüdis-
tav kiri ei saabuks iialgi Ahmadabadi.

Kuid härra Charles pidi nägema, et ta
oli teinud arve ilma peremeheta. Veel
enne kui röövloom jõudis ennast kirstust
vabastada, pidi ta olema kahjutuks teh-
tud.

Sven pistis oma automaattulirelva toru
kaaneprao vahele, kuid pauku ei kõlanud.
Ta vajutas teist korda päästikule. Jälle
asjata! Siis uuris ta laskeriista — ma-
gasinis ei olnud ühtegi padrunit! Keegi
kelmi poolt äraostetud hindu pidi olema
sel ajal, kui ta vannis viibis, tema riiete
juurde hiilinud ning padrunid magasinist
välja võtnud. Kuid Sven ei kaotanud kül-
ma verd. Sel ajal, kui kirstus kinni olev
tiiger ennast mõirates ja vihaselt turtsu-
des püüdis vabastada, kargas Sven oma
jahipüssi juurde, kuid vandesõna tuli ta
suust, sest ka see oli kahjutuks tehtud.

Nüüd jäi veel ainult üks võimalus, põ-
genemine. Kolme hüppega oli ta ukse
juures, käänas ukse lukust lahti ning
tahtis ust lahti lükata, kuid uks ei annud
järele, ukse taha olid väljaspoolt tõstetud
suured ja rasked kastid.

Siis kattis vahva Sveni keha külm hir-
muhigi, sest ei ole ju kellegi nali, olla
näljase ja ärritatud tiigriiga ühte ruumi
suletud, ja ilma ühegi sõjariistata. Veel
üks lootusesäde jäi rootslasele. Ta pidi
takistama, et metsaline kirstust välja ei
pääseks, ta pidi kirstu peale veeretama
ühe kahe tsentneri raskuse puuvillapalli.
Võib-olla suudab ta sel teel takistada, et
tiiger vabadasse ei pääseks. Kuid ka see
oli liiga hilja. Kõlas hirmus ragin. Rööv-
loom oli oma vangla purustanud, ta tuli
kohutava norskamisega kirstust, ainult

Parim

meeste ja naiste
valmisriiete ja vih-
makuubede os-
tukoht Helsingis
on

A S U

15 Aleksandri tn. 15

asub südalinnas

SUUR VALIK

Eestlastele

5%

hinnaalandust!

mõned puuvillapallid lahutasid teda
Svenist. Viis sammu oli nende vahet.
Loom peksis metsikult oma sabaga, nii et
paks tolmupilv üles kerkis, siis võttis
ta hüppeks hoogu.

Seal — viimses surmahirmus — haaras
Sven oma kõrvalseisvast puuvillapallist
kinni, ronis ülinimliku jõuga üles ja
seisis nüüd üleval lae all, sest viis palli
oli üksteise peal. Tiiger seisis all lõuad
päarani, nii et ta palav, haisev hingeõhk
tõusis üles Sveni juurde. Meeleheitel
vaatas Sven abiotsivalt ringi. Ta silmas
enda kohal katuselt allarippuvat suurt
raudhaaki. Kui tiiger ülespoole hüppas,
tõmbas ennast Sven välkkiirelt haagi
külge üles, ja hoidis jalad kõrvale, nii et
metsaline haaras käppadega õhku ning
prantsatas selili põrandale. Kuid juba
järgmisel hetkel kordas ta hüpet jälle ja
jälle, kuid ikka veel ei hüpanud ta küllalt
kõrgelt, sest Sven, kes ikka veel rippus
haagi küljes, jõudis oma keha aegsasti
kõrvale visata.

Siis aga kõikus raudhaak ning rebenes
lahti. Sven lendas ülevalt suures kaares
puuvillapallidele ja niisuguse jõuga, et
ülemised pallid kõikusid ning alla kuk-
kusid, Sven ühes nendega. Kukkumine oli

nii raske, et ta liikumatult jäi põrandale lamama.

*

Oli kell kaks öösel. Väike rong saabus jaama. Mõlemad sakslased väljusid rongist, laoülem sammus neile vastu ning hüüdis: „Härra Sven Ehrströmile on nähtavasti midagi juhtunud. Ta sulges ennast ööseks barakki, kuid ta ei vasta meie koputamisele ja hüüdmisele.“

„Oho, ta avab juba, ta pidi ainult ootama, kuni teatud kaabakad barrikaadid väljast ukse eest olid eemaldanud,“ kostis seestpoolt, baraki uks avanes ning vigastamatult ja naeratades väljus Sven. Ruttu jätkas ta: „Meie ei laadi täna kaupasid, meie sõidame kohe tagasi!“

Kui mõlemad sakslased talle imestatult otsa vaatasid, ütles ta: „Ruttu ära siit, siin on meie elu hädaohus. Härra Charles ning tema käsilased ei säästa ka teid,

nüüd kus nad näevad, et nad mängu on kaotanud!“

Ta sundis sakslasi kiiresti rongile tagasi minema, kargas ka ise rongi ja järgmisel hetkel sõitsid nad juba ära. Teel jutustas ta, mis sel õudsel ööl oli juhtunud.

„Nii, teie kukkusite maha, härra Ehrström! Ja metsaline ei puudutanud teid?“ küsisid sakslased.

„Jah, sest ta oli juba surnud, kui mina minestusest ärkasin. Purustatud selgrooga lamas ta kaks sammu minust eemal. Allakukkuv kahetsentneri raskune pall oli teda tabanud ning surmanud. Nüüd aga tõttame peajaama ja kutsume inglise politseinikud kohale, kes aitaksid Surajah-farmis korda luua. Kuid ühte ütlen ma: hindude kirste ei tohi tulevikus põhimõttelikult enam meie raudteel vedada. Nüüd aga andke mulle veidi tubakat, mu närvid on katkemas!“

PILLAJA

Operetiteatri loožis istus elegantne härra oma ilusa sõbrannaga. Ta laskis oma pilke rännata, otsides tuttavaid. Äkki kahvatas ta, sest rõdul nägi ta oma võlausaldajat. Ka see oli teda näinud ja

kiirusega, mis oleks Nurmide väärinud, jooksis ta alla oma võlgniku juurde: „Härra!“ ütles ta jooksmisest hingeldades, „minule ei võinud teie täna isegi väikest osa oma võlast tasuda! Kuid teatrisse võite küll minna!“

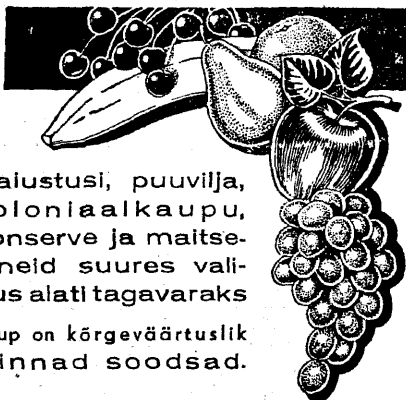
„Tulin teatrisse, sest et mul raha ei ole,“ kostis elegantne härra, „tulin nimelt selleks, et kokku hoida kütet ja elektrikulu.“

„Kokkuhoiu mõttes võtate ka vist kõige kallima looži?“

„Nii see on,“ ütles elegantne härra. „Mul olid priipiletid alla saali, ma vahetasin nad looži vastu ümber, et riietehoiu raha jääks järele.“

„Kui see nii on — siis olen teile ülekohut teinud,“ ütles võlausaldaja juba palju leplikumalt.

„Muidugi olete mulle oma etteheidetega ülekohut teinud. Kuid kuidas on lugu teiega? Veel paar tundi tagasi seletasite mulle, et peate nalga suurema, kui ma teile mitte natukenegi raha ei anna — ja nüüd lubate endale seda uskumatut luksust, et võtate kaks rööduplatsti, see maksab vähemalt terve krooni, sinna juurde veel riietehoiuraha! Ei! Minu juurde ei tohi teie niipea oma võlga küsima tulla, teie pillaja!“

Maiustusi, puuvilja, koloniaalkaup, konserve ja maitseaineid suures valikus alati tagavaraks

Kaup on kõrgeväärtuslik
Hinnad soodsad.

TALOUSKAUPAN
myymälät

KOLM PUNAST TULPI

Kolm punast tulpi vaasis, rasked ja tumepunased — see on kõik, mis on jäänud, kõik mida võib näha. Muidu ei ole sellest külaskäigust midagi muud järel kui mälestus.

Külastamine tuli mulle ootamata. Nii ootamata, et ma selle üle rõõmustasin. Elu pakub ju nii vähe üllatusi.

Oli päris harilik päev. Juba nädalaid sadas vihma, ja udu oli kõik nagu looriga kinni katnud.

Sel päeval ärgates nägin kaua aja tagant päikesekiirt, mis läbi akna hiilis ja toa nagu kullaga üle valas. See päikese kiir oli minu meeolelu hästi paranandanud.

Õhtul istusin ma nagu peaaegu ikka kirjutuslaua ääres ja katsusin töötada. See ei tahtnud hästi minna. Olin vististi unustanud ukse sulgeda, sest ootamatult lükati eesriie kõrvale, ma kargasin üllatusest püsti. Minu ees seisis naine.

Kell oli kümme. Toas valitses poolpimedus, lamp valgustas ainult minu kirjutuslaua. Naine seisis tummalt ja liikumatult, ma võisin teda hädavaevalt pimedas näha. Oli veidi õudne, ka mina vaikisin ja ei liigutanud ennast. Siis aga süütasin ma laelambi põlema. Toas oli nüüd valge. Nüüd alles vaatlesin naist lävel.

Kujutle endale nägu, mis on nii täiuslikult valge, et näib lillana. Sa tead, kuidas mõjub nägu, mis ei ole kahvatuvalge, vaid valgeks krohvitud. Ta suu oli lai, aga huuled olid kitsad ja tugevalt punaseks värvitud. See mõjus kriitvalges näos imelikult. Ja siis silmad! Need olid mustad, kuid iseäralikul kombel ilusad. Sinna juurde veel liikumatu seisak. Mitte üks lihas ei liikunud. Käes hoidis ta kitsast valget pakki.

Ta vaatas mulle üksisilmi otsa. Kestis kaua, kuni ennast koguda suutsin. Viimaks küsisin:

„Mida soovite?“

Ta ei vastanud. Ta vaatas mulle ainult oma suurte, süsimustade pärani avatud silmadega otsa. Ma mõtlesin hetkeks, et ta on vist mõistuse kaotanud.

Siis viimaks kõneles ta. Ta hääl kõlas rahulikult. Ta katsus üht mälestust minus äratada, aga missugust? Mul on neid palju.

„Täna on just kolm aastat,“ ütles ta.

Ta vaatas mulle küsivalt näkku. Mina aga mõtlesin, kuidas tuleks kohelda seda vaest nõdrameelset naist? Kõige parem on talle mitte vastu vaielda.

Ma ütlesin: „Jah, täna on just kolm aastat.“

Seal näis ta ärkavat. Ta nägu muutus erksaks. Ta sirutas välja käe pakiga ja hüüdis:

„Sa mäletad nii siis?“

„Ja muidugi mäletan,“ kostsin ma, „kuid ma ei mäleta enam päris hästi.“

Ta käsi langes alla, kogu ta olemus kõneles pettumusest.

„Sa ei mäleta hästi,“ ütles ta, „jah, sellest on möödunud ka juba kolm pikka aastat.“

Ta sammus minu kirjutuslaua juurde, istus sinna ning vajus mõtteisse. Siis ütles ta lühidalt, ja jälle tundus mulle ta hääl tuttavana:

„Olen ma väga muutunud?“ küsis ta. „Seekord olin ma alles väike üheksateistkümnepäevane tüdrukukene...“

„Noh, mis sellesse puutub...“

„Ei,“ ütles ta tõsiselt, „palun, mitte mingisuguseid meelitusi. Sa ei aima siis kes ma olen?“ Ta asetas kurval ilmel kolm punast tulpi vaasi ja väljus kiiresti.

Sukad ja kindad

ostame

HELSINGIST

ALEKSANDRI T. 38

HELSINGI

Seiklus pargis

Mu sõbratarid mind külastades jutustasid mulle sageli väikesi kenu lugusid oma elamustest, mida enamasti pidasin liialdatuks, seda enam, et ma ise seni kunagi midagi säärast polnud läbi elanud. Kadestasin neid mõnikord. Aga eile avanes ka minule võimalus sääraseks romantiliseks elamuseks.

Ma õppisin tundma üht noortmeest.

Tahtsin hingata värsket õhku ja läksin parki jalutama. Raagus puude latvade kohal heljus juba nagu kevade aimdus ja pealelõuna päike paistis nii soojasti, et istusin ühele pingile kõrvalisse kohta ja hakkasin lugema raamatut.

Olin lugenud umbes veerand tundi, kui kuulsin lähenevat tasaseid samme. Vaatasin üles, tulija oli keegi võõras noormees — ilusaim noormees, keda kunagi olin näinud oma elus. Ta valkjate juukse-salkude alt vaatasid sinised silmad nii säravalt maailma, et olin neist kohe nagu võlutud ja ei suutnud tagasi hoida naeratust. Noormees jäi mu ette seisma, vaatles ka omalt poolt mind uurivalt ja istus siis pingi teisele otsale. Teesklesin, nagu jätkaksin lugemist, ent pidin siiski sageli heitma võõrale vargseid pilke. Seejuures panin tähele, et tema silmitses ka mind salaja ja et temagi huulte ümber mängles tasane naeratus. Mu meel oli sellest nii hea ja tundsin õrnuse lainet voolavat läbi südame.

Viis, kuidas ta mind viimaks kõnetas, oli lõpmata armas. „Kas te ei tahaks ka üht ponksi,“ ütles ta, ulatades mulle karbi maiustustega.

Kõheldes kuid tänuliku naeratusega võtsin vastu pakkumise.

„Aga nüüd vaadake, millise võtsite, kas punase või valge,“ ütles noormees. „Mina armastan rohkem punaseid.“

„Ponks“ oli nimelt valge, aga ma mõistsin noormehe õrna vihjet mu punastele juustele.

Siis istusime jälle tükk aega vaikides teineteise vastas, olgugi et mul muidu alati „suu oli õigel kohal“. Oli see nüüd kevadine väsitav õhk või noormehe ilu, mis mind sel hetkel laskis nii valusalt tunda üksikolevuse olemasolu. Ma ei tea seda tänapäevani.

Ohkasin südamest.

„Miks te ohkate? Kas teie pea valutab?“ küsis noormees.

„Ei, mul valutab süda,“ vastasin naeratades, olgugi et olin väga kurb.

„Miks?“ tahtis ta teada.

„Seepärast, et tunnen end mõnikord olevat väga üksildase.“

Siis tekkis jälle vaikus. Viimaks nihutas noormees enese otse mu kõrvale, vaatas mulle teravasti näkku ja ütles natukese aja pärast:

„Te olete just sama nägu kui Elsa.“

Tundsin ebamäärase armukadeduse piina. „Kuidas, Elsa?“ küsisin kurvalt ja imestatult.

„No jah, nagu Elsa, aga te olete palju ilusam ja ma armastan teid palju, palju rohkem kui Elsat,“ vastas noormees ja nihutas enese mulle veelgi lähemale.

Siis heitsin kiire pilgu vasemale ja paremale poole. Park oli tühi. Peale meie ei olnud näha ainustki inimhinge. Unustasin siis kõik tütarlapseliku arguse, aetasin käed noormehe kaela ümber ja suudlesin teda. Tema aga — ta suudles mind vastu, ja ma pean tunnistama, see oli ilusaim, õrnem ja karskeim suudlus mu elus.

Kui siis jälle mõned minutid olime häbelikult vaikinud, tõusin pingilt ja ütlesin: „Nüüd ma aga pean koju minema.“

Noormees tõusis ka kohe. „Ma tulen ühes teiega. Kus te elate?“

„Kohe siin pargist välja minnes ümber nurga,“ vastasin ja sallisin meeleldi, kui ta võttis mul käest kinni.

Nõnda sammusime siis käsikäes, hoolimata vastutulijate pilkudest. Maja ees, kus elasin, jäime seisma. „Kas ma võin ka ühes tulla?“ küsis noormees. See oli küll natuke taktitu, aga ma ei suutnud siiski vastu panna kiusatusele, veel natuke aega viibida ta seltsis, ja ütlesin: „Jah, läheme joomise seltsis teed.“

Ja nii me jõime teed, lobisesime ja viimaks jälle suudlesime teineteist. Siis, õhtul, saatsin ta koju, sinnasamasse lähedusse ta ema juurde.

Ta oli nimelt alles kuue aastane, see mu väike noormees pargist.

Kui kell oli kümme

Härra Israel Sacki tunti igalpool tema helde käe pärast; seisis ta ju ka igasuguste heategevate asutuste eesotsas. Ta põlvnes õige rikkast ja jumalakartlikust perekonnast. Israel Sacki ennast pidasid tema sõbrad peaaegu pühakuks. Tema elu ei olnud aga kerge, kuid ta kandis oma saatust uhke alandlikkusega. Olgugi, et ta täielikult pimedaks oli jäänud, ei kuulnud teda iial nurisevat. Pärast oma palavasti armastatud abikaasa surma, kes hukkus autoõnnetusel jäi ta üksi maailma oma kümneaastase pojaga, kes oli tema ainsamaks seltsiliseks. On väga arusaadav, et poja olemasolu teda kurvastaski, sest mis võiks olla veel masendavam, kui asjaolu, et ta oma poega iialgi ei võinud näha ega iialgi teada, mis nägu ta oli. Oli ju tema poeg sündinud mõned kuud pärast seda, kui isa miski ainulaadse silmahaiguse läbi oma nägemise oli kaotanud.

Oma haruldaselt intelligentsilt ja meeldivuselt kuulus Sack nende inimeste hulka, kellel kerge on leida häid sõpru. Tema parimaks sõbraks aga oli kindral Jeffrey Havke. Kindral kohtles oma pimedat sõpra erilise õrnusega, eriti veel pärast seda, kui viimane oma abikaasa oli kaotanud.

Ühel õhtul, see oli umbes aasta enne Israel Sacki ootamatut surma, istusid mõlemad vanad sõbrad Sacki juures koos. Nende koosviibimist põhjustas erakorra-

liselt rõõmus sündmus: Israel Sacki ainuke poeg oli sel päeval saanud täisealiseks. Kindral Havke oli selle päeva auks lõunatanud koos oma vana sõbraga ja oma ristipojaga. Pärast sööki soovitasid nad Raffaelile teatrisse minna.

Kaks vana sõpra jäid üksi vestlema. Kindral valas endale klaasi portveini ja küsis:

„Kas tahaksid veel kord olla kahekümneühe aastane, Israel?“

„Ei, seda ma ei tahaks,“ kostis Israel niisuguse kindlusega hääles, et see isegi võõrastavana mõjus.

Ta huuli ümbritses naeratus, kui ta jätkas.

„Jeffrey, isegi kui ma võiksin, ei tahaks ma ühtegi sekundit oma elust enne pimedaksjäämist uuesti läbi elada. Kõnelelen päris tõsiselt.“

„Kuid ma arvan,“ ütles kindral, „sul ei oleks vististi mitte ebameeldiv, kui sa nende pikkade pimeduseaastate järele võiksid neid päevi uuesti läbi elada, kus meie mõlemad Rosanna pärast võistlesime. Mina omalt poolt võin ainult kinnitada, et mul tõesti midagi selle vastu ei oleks. Juba ainus mõte sellest teeb mind jällegi nooreks.“

Härra Sack vastas sõbralikult: „On ka asjaolusid, mis meid ei lase nooruse kaotamist nii sügavalt tunda.“

„Ja need oleksid?“

YMÄR ABDRAHIM

Helsinki.

Perustettu v. 1911

Helsingisse tulles külastage

YMÄR ABDRAHIM'i riidekauplust

ISO ROBERTINKATU 11 - ANNANKATU NURGAL. TELEF. 37 780, 37 627

• Miltmekesised ja moodsad riided suures valikus. • Hinnad odavad. •

„Omadus, või õigemini ütelda soov inimesi tunda ja kõike andestada.“

Oli hetki, kus raske oli kujutleda Israel Seeki pimedana, niivõrd tugevalt väljendasid tema askeedi näojooned kaas-tundmust ja headust, nad olid täis elu.

Kell lõi kümme. Vaevalt oli viimane lõök kõlanud, siis ütles Sack aeglaselt: „See minut oli kord kõige tähtsam minu elus...“

Kindral vaatas oma vanale sõbrale teravalt näkku.

„Mis sul täna ometi on, Israel? Usun, see on esimene kord paljude aastate jook-sul, kus sa enda elu üle järele mõtled.“

„Jah,“ ütles Sack, „täna valdavad mind mälestused.“

„Sa ei tohi ka mitte alati ainult teiste-le mõtelda. Jäta mälestusteks ka na-tuke aega. Mind huvitaks väga, miks sa siis, kui kell lõi kümme, ütlesid, et see tund oli sinu elus kõige tähtsam.“

Järgnes sekundeid vältav vaikus.

„Kas sina ei mäleta?“

Imestanult vaatas kindral oma sõbrale. Pimeda olekus oli midagi erakordselt pühalikku.

„Kas sa ei mäleta enam,“ kordas Israel Sack, „et mina ühel õhtul, kui kell para-jasti lõi kümme, täielikult nägemise kaotasin?“

Kindral mäletas küll. Olevik, paik, kus ta oma vana sõbraga viibis, kõik kadusid. Näis, nagu oleks kamihatu hävitanud kõik järgnevad aastad; veel kord nägi ta ennast oma sõprade Rosanna ja Israeli juures.

Siis ütles härra Sack oma pehme häälega: „Meie ei ole iialgi nende asjade üle kõnelnud, kuid ma arvan, et nüüd oleks paras aeg sellest kõnelda, ilma et see meile haiget teeks.“

„Mis sul ometi on, Israel?“ küsis kindral järsult.

„Armastus ja sõprus,“ ütles härra Sack unistades.

„Jah,“ ütles kindral, „meie mõlemad tohtisime seda tunda.“

„Enam veel kui seda,“ ütles härra Sack. Ja siis: „Kas ei sõitnud sa tol korral kauaks ajaks kodumaalt ära Indiasse, sest et sa Rosannat armastasid, ja et mina ta endale võitsin.“

„Jah,“ ütles kindral.

„Ja siis tulid sina tagasi,“ jätkas härra Sack vaikse häälega.

Oberst Havke oli pikemaajaliseks puhkuseks Indiast tagasi jõudnud, ta veetis lihavõttepühi oma sõprade Israeli ja Ro-

sanna pool. Israel Sack oli tookord ühe põhjapoolse provintsi saadikuks. Ehkki ta vaevalt oli kolmekümneviie-aastane, oli ta siiski osanud ennast poliitikas maksma panna; teda peeti andekaks ja virgaks inimeseks, eriti aga hinnati temas meest, kes alati valmis oli välja astuma vaeste ja rõhutute eest. Sackid olid viis aastat abielus olnud, kuid nende abielu oli seni lasteta.

Oberst Havket tervitati rõõmuga. Kui kosilane oli ta kaotanud, kuid sõbrana võeti teda lahtistel kätel vastu. Mõned päevad hiljem märkas oberst Havke oma suureks kurvastuseks, et tema sõber oli erutatud ja närviline. Õrnatundeline nagu ta oli, ütles ta ühel päeval pärast sööki sõbrale:

„Kuule, Israel, ma hindan teie sõprust üle kõige. Viimastel päevadel olen ma sinu juures märganud erutust ja närvikkust, tahtmata tärkab minus mõte, kas siiski viimaks minu siinviibimine seda ei põhjusta. — ma saan sinust aru — me olime ju kord võistlejad Rosanna juures, ja nüüd arvad sa ehk...“

Israel naeris nii südamest, et keegi kahelda poleks suutnud.

„Küll oled sina aga kõhkleja, Jeffrey! Sa ei arva ometi, et sind seepärast vähem armastan, et sa kord olid Rosannasse armunud? Kinnitan sulle, et keegi meie sõprust, armastust ja austust nii suurel määral ei oma kui sina.“

Siis järsku katkes ta rõõmus naer, selle asemele tuli sügav meeleheide, ahastus kostis ta häälest, kui ta jätkas:

„Ma jään pimedaks, Jeffrey.“ Rahu-lik, tõsine hää, millega ta edasi kõnles, sumbutas sõbra hirmuhüüde.

Kasulik ostjale!

Suur tagavara

pesu, korsette, kangaid, särke, kaelasidemeid, tekkisid ja muud

Kaubamaja

M. Arwonon

Piku Robertinkatu 5 nurgal
Arkadiankatu 15 Töls

Tere tulemast külastama.

„Mul ei ole enam kahtlust; kõik spetsialistid on mulle ütelnud, mul olevat silmanärvide haigus, millele rohtu ei leidu ja mis mult ühel päeval täielikult nägemise röövib. Kas sa ei ole midagi minu parema silma juures tähele pannud?“

Sõbrale oli küll silma paistnud, et Israeli parem silm oli nagu tardunud. Kaastundmus valdas teda, ta haaras Israeli käge.

„Jah,“ ütles Israel Sack, „üks silm on juba nägemisevõime kaotanud. See oli Jumala tahtmine. Viimastel päevadel püüavad arstid mind sellele ette valmistada, et mul arvestada tuleb täieliku pimedaksjäämisega.“

Kogu oma eluajal ei suutnud Jeffrey Havke järgnevaid päevi unustada. Israel Sack, kes oli väga õrnatundeline, püüdis teiste eest varjata oma suurt hirmu, veetis terved päevad oma büroos. Nii jäi oberst Havkele ülesanne ilusat Rosannat lohutada, kes oli oma mehe saatuse pärast väga õnnetu.

Lihavõttepühade ajal oli suurepärase ilm. Päike paistis soojalt, kuid Rosannale ja nende sõbrale näis, nagu kattuks terve maailm pimedusega. Nad ei usaldanud Israeli paluda, et ta neid nende jalutuskäikudel saadaks. Kuidas oleksid nad ka suutnud ütelda: „Tule, Israel, vaata kui toredasti päike paistab, ehk on homme juba hilja ja sa ei näe teda enam iialgi.“

Peaegu kergendusena tundus see neile, kui viimaks saabus päev, millal Israel Sack välusalt ohkas ning teistele selgeks sai, et teda tulevikus ümbritseb pime öö.

Nii elavalt vallutasid vana kindralit need mälestused, et talle iga üksikasi sellest kurvast õhtust silmade ette tuli: suur poolpime tuba; avatud aknad, mille kaudu

Helsingi tuntumaid restorane

Nizza

KAISANIEMENKATU 13

(Jaama ligidal)

Soovitame häid hommikueineid

Muusika igal õhtul

Kunstkudumise tööstus HELSINGIS

YRJÖNKATU 7.

TELEF. 32 760

Müüb ja valmistab ka tellimise peale kõiksugu tekstiil- ja kunstkudumise alasse kuuluvaid töid näiteks: mööbliriidet, eesriideid, laudlinasid, piltkudumisi, rahvariideid, mitmesugust lõnga, kili-
— gevõrguriite ja kaelarätte. —

*Ladusson saadaval täislinased hommiku- ja kohvi-laudlinad mitmedu-
gustes mustrites.*

pimedus ja pehme lõunatuul tuppa tungis. Ta nägi Rosannat ja ennast; nägi kuidas Israel rahulikult ilmel tuppa tuli ja ütles:

„Jumala tahtmine on sündinud!“

„Tead sa ka,“ ütles kindral, „et ma iialgi pole suutnud seda õhtut meelde tuletada?“

„Kuid mina olen sageli sellele õhtule mõtelnud,“ vastas Israel Sack rahuliku häälega.

„See on ka arusaadav. Kuid nüüd meenub mulle ka väiksem kui väike üksikasi. Mäletan hästi, et kell parajasti kümme löi, kui sa tuppa tulid ja sekundi surmavaikuse järele rahulikult häälel ütlesid: „Nüüd on Jumala tahtmine sündinud!“

„Jah,“ ütles härra Sack. Siis järsku tõusis ta madalalt toolilt — suure ja saladana seisis ta kindrali ees ning vaatas talle otse näkku selle kindla instinktiga, mida omatakse aastate pikkuse pimeduses kobamise läbi.

„Ma valetasin tookord, Jeffrey.“ Kindral karjatas.

Ilma vähemagi ärritusega jätkas härra Sack: „Tahan sulle kõik jutustada; täna õhtul tahame arveid õiendada — suuri arveid armastuse ja sõpruse üle, mis on kestnud terve inimiga.“

Israel Sack istus jälle toolile.

„Jah, Jeffrey, ma valetasin, ja see üks vale põhjustas kõik need teised valed, mis kakskümmend üks aastat on kestnud.“

Kindrali hääle värises liigutusest, kui ta tasakesi ütles:

„Meie vahetasime osad, Israel. Nüüd olen mina see, kes pimedas kobab.“

Israel vastas õrnalt:

„Tahan sinu silmad avada, Jeffrey, kuid enne palun sinult ühe suitsu. Sellest on

kakskümmend kaks aastat tagasi, kui ma viimast korda suitsetasin, kuid selle suitsu lõhn teeb minus elavaks mälestuse sellest minutist, kui ma — nagu sa ennist ütlesid — tasakesi tuppa tulin ja oma naist sinu käte vahel nägin. Ma suitsetasin just sel hetkel, nagu sa ehk veel mäletad. Sest ajast peale ei ole ma enam suitsetanud.“

Kui kindral meeleheitel oma sõbrale vaatas, läbistasid ta pead väkkiirelt tuhanded mõtted; kuid ta ütles ainult:

„Israel, kuidas võisid sa meid näha, kuna sa ometi, nagu sa ise tõendasid, sel hetkel täielikult nägemise kaotasid?“

„Kas sa siis enam ei mäleta, Jeffrey, et enne kui ma need sõnad ütlesin, meie vahel lühike surmavaikus valitses? Neil vähestel sekunditel õppisin ma minevikku unustama, olevikust pimedalt mööda sammuma ja üles ehitama tulevikku, mis meile kõigile, sinule, Rosannale ja minule oleks võimaldanud viisakat üksteise kõrval elamist. Olin liiga sügavalt haavunud, kui leidsin Rosanna sinu käte vahelt; ja see põhjustaski minu tahtmise teid uskuma panna, et olen pimedaks jäänud. Oleks kole olnud, kui teie oleksite aimanud, et mina teid nägin. Alles kümme minutit hiljem, armas Jeffrey, kaotasin ma nägemise — jäin pimedaks, sest et ise tahtsin ja soovisin seda.“

Oleks Israel näha võinud, ta oleks oma sõbra näol imelikku ilmet märganud. Vana sõjamehe pilk puhkas pimedal sõbral selle armastuse ja andestamisega, nagu seda vahel näha võib vanema klassi õpilase juures mõne noorema seltsimehe kohtlemisel.

Puuvilja, maiustusi

ja mitmesuguseid

konserve

soovitab odavalt

õ. A. Mednikov^A/B.

Helsingi, Kaisaniemenkatu 1 Tel. 346-89

Plekisepa töötuba

A. AMAN

Tallinn, Rüütli tän. nr. 4

Tel. 430-19

Tehakse igasugu pleki- ja vasesepa töid antud kavandite järele.

Ehituste plekk-katuste katmine

Mõtlikult sõnas Israel.

„Mida võisin ma ka muud teha? Kuidas oleksime Rosanna ja mina hiljem üksteise kõrval suutnud elada, nagu meie seda tegime? Kuidas oleksin ma muidu suutnud äratada Rosannas kõike seda head, mis temas uinus? Tema ennastsalgav hoolitsemine pimedast eest? Ta ei tohtinud ennast tunda koormatuna truudusetusest. Samuti oli lugu ka sinuga, Jeffrey. Sa tead, minu arvamine on niisugune, et ainult see, kes on ise halb, ka oma ligimestest kõib halvasti mõtelda. Mina ei oleks suutnud elada ilma usuta, ilma kindla veendumuseta, et hea vaim, mis elab igas inimeses, suuteline on kurja üle võimust saama. Veel enam — ma võimaldasin ennastsalgava ohvrimeelsusega võita minu tänu ja armastust.“

Siin katkestas teda kindral:

„See, mida sina ohvrimeelsuseks nimetad, on iseenesestmõistetav sõpruseavaldus.“

Israel Sack vastas:

„Ei ole midagi iseendast arusaadavat sõpruses. Midagi elus ei ole iseenesest arusaadav. Elu on ime, ja kõige imelikum on see, et ta meile harilikult tundub iseenesest arusaadavana. Sageli olen imestanud eriti viimastel aastatel, kui poiss juba nooreksmeheks oli sirgumas, sinu tagasihoidlikkust. Sina, kes ometi lapsi nii väga armastasid, pidid sellega leppima, et sinu ainus poeg teise mehe juures tema pojana üles kasvas. Kui raskelt võis see sinule mõjuda, minu armas sõ-“

ber, et sa Raffaeli ei tohtinud oma pojaks tunnistada.

Imelikud on Jumala teed. See hirmus silmapilk tookord, kui kell kümme lõi, oli õieti Jumala armuand. Kui Raffael kasvas, teadsin ma, et ta sinule sarnanes kui kaks tilka vett, ja ometigi trööstisid mind sageli sõbrad öeldes: „Sinu poeg on praegu just niisugune kui sina poisina olid, ta on sul nagu suust kukkunud.“ Kõigi nende aastate jooksul ei ole keegi nii halb olnud, et oleks märkustki selle kohta teinud, et Raffael on õieti sinu poeg.

Tõendan sulle, Jeffrey, tõendan sulle selle sügava tõsidusega, mis on paljude aastate pikkuse järelemõtlemise tagajärg: rõõmustan, et teie tookord kiusatusse alla andsite; sest ainult see võimaldas mulle veenduda, kui palju headust siiski inimestes peitub. Ilma selle äratundmiseta võiks surma elule eelistada.

„Vaiki!“ ütles vana kindral, sest üks avanes ja Raffael tuli tuppa.

„Mis siis teiega on juhtunud!“ naeris ta. „Kas tülitsete?“

Israel vastas naeratades: „Oh ei, ma

ainult kõnelesin sinu ristiisale, kui väga ma teda armastan.“

Nüüd, kus Raffael nende juures seisis, puhkasid vana kindrali pilgud kaua vana sõbra näol, siis ütles ta:

„Ütle, Israel, oli see sinu tõsine arvamine, et sulle armsam oli, et Rosanna ja mina...“

„Jah, palju, palju armsam!“ hüüdis Israel.

Kindral vaatas naeratades noortmeest. See oli täiesti oma isa nägu, kui see alles üliõpilane oli. Ta silmade ette ilmus Rosanna, see meeltheitev Rosanna, kes tol õnnetul õhtul nuttes tema, oma parima sõbra, rinnale viskus, ning nuuk-sudes tunnistas, et ta oma südame all kannab Israeli last, last, keda tema isa iialgi nägema ei saa.

„Kuid pime on ju troosti leidnud andestamises,“ mõtles kindral. „Midagi ei tröösti üht head inimest rohkem kui see, et tal on võimalus andestada nende eksimised — isegi kui need teised süüdi ei ole.“

Iial enam ei kõnelenud vanad sõbrad möödunud aegadest.

Moodsaid uudisriideid ●
interlokk-trikoo pesu ●
siidi cotton-sukki ja
mustrilisi sokke

soovitab

A/S.

OSKAR KILGAS

vabrik TALLINNAS

«**TAV**»

TARTU ALUMIINIUMI VABRIK

ESIMENE MAJA-
PIDAMISTARVETE
VABRIK EESTIS

PAREM NING ODA-
VAM KUI VALIS-
MAA KAUP

Saada igas vastavas äris. Nõudke
ainult alumiiniumnõusid märgiga

„**TAV**“

Poola uus tööstuskeskus

Majandusliku neliastaku raamides on Poolas käimas praegu uue suurejoonelise tööstuskeskuse rajamine Kesk-Poolasse, Visla ja Sani jõe vahelisse piirkonda Lääne- ja Ida-Poola piiril. Selle uue tööstuskeskuse ulatusesi annab umbkaudu kujutluse juba asjaolu, et tema väljaehitamise nõuab uusi investeeringusi 3 miljardi zloti ulatuses.

Kesk-Poola, mis enne Poola iseseisvumist moodustas Saksa, Austria ja Venemaa piirialana majanduslikult mahajäänud nurga, peab kujunema praeguses Poola südames moodsaks majanduslikuks keskuseks. Sellele omistatakse ka riigikaitsele suurt tähtsust. Kesk-Poolas leiduvad rikkalikud maapõuevarandused metallimaakide ja mineraalide näol, head ühendusteede võimalused, energeetiline baas lähedal asuvate Dambrovi ja Sileesia söekaevanduste ning Lõuna-Poola naftaallikate ja veejõu näol, samuti ka soodus strateegiline asetus loovad kõik vajalikud eeldused elujõulise tööstuskeskuse rajamiseks.

Kesk-Poola tööstuskeskuse rajamise eeltöödest on praegu käsil võimsa Euroopa suurima tammi ja veepaisu ehitus Dunajecil, Visla jõe kõrvalharul. See veepais tuleb 228-miljoni-kantmeetrilise mahuga, hoiab ära laastavad kevadised uputused ümbruskonnas ja saab baasiks hiieljõujaamale, mis hakkab tootma 147 miljonit kilovatt-tundi energiat aastas.

Jõujaama paisjärv tuleb 20 kilomeetrit pikk ja 8 kilomeetrit lai ning asudes looduslikult ilusas mägimaastikus, tõotab kujuneda ka veespordi peakeskuseks Poolas.

Dunajeci tammi pikkus on 500 meetrit ja kõrgus 50 meetrit ning selle ehitamiseks kulub 380.000 kantmeetrit betooni. Tammi ehitustööd peavad olema lõpetatud 1939. a. ning lähevad maksma 45 miljonit zlotti.

Käesoleval aastal tehakse algust Czchovi abiveepaisu ehitusega, samuti Dunajeci jõel, kuhu rajatakse 45-milj.-kv.-tunniline aastatoodanguga teine hüdroelektrijõujaam. Roznovi ja Czchovi jõujaamad moodustavad ühe osa kavatsetavast suurest veejõujaamade võrgust, mille kogutoodang lõplikult väljaehituna oleks 659 miljonit kilovatt-tundi aastas. Need jõujaamad ühendatakse kõrgepingeliinidega, mida on võimalik toita ka teistest, kivisöe ja gaasiga töötavatest jõujaamadest. Uutest liinidest on juba osa tarvitamisele võetud, mis viib Moscise keemiatehastest Starachovice suurtesse metallitehastesse.

Samal ajal kui maa peal käib elektrikõrgepingekaablite ehitus, ehitatakse ühtlasi maa-aluseid torujuhtmeid maagaasi jaoks naftaallikate piirkonnast uute vabrikute juurde, mis on kerkimas mitmel pool uue tööstuskeskuse rajoonis.

Tüli Schumanni tundmatu viiulikontserdi pärast

Saksa valitsus — nii teatatakse New-Yorgist — on andnud tuntud viiulikunstnikule Jehuda Menuhinile teada, et tema ei luba Menuchinile milgi tingimusel ette kanda Schumanni viiulikontserti, mida siia maani ei tuntud. Saksa valitsus on arvamisel, et rahvuslikel motiividel võib see kontsert tulla esmakordselt ettekan- dele ainult Saksamaal.

Selle kontserdi kirjutas Schumann omal ajal kuulsa viiulikunstniku Joachimi jaoks ja oli otse meeleheitel, kui Joachim keeldus seda mängimast. Kontserdi käsikirja leiti hiljuti üles Berliini raamatukogust ühelt riivililt, kuhu Schumann oli

selle peitnud 82 aastat tagasi. Schumann hüppas Reini jõkke, et lõpetada oma elu. Ta päästeti ja paigutati närvikliinikusse, kuhu ta ka jäi kuni elu lõpuni. Oma testamendis ta nõudis, et Joachimile pühendatud viiulikontsert tuleks esmakordselt avalikule ettekan- dele mitte varem kui 50 aastat pärast Joachimi surma.

Joachimi pärijad aga andsid Menuchinile luba juba möödunud sügisel seda kontserti ette kanda, osalt ka seepärast, et just Menuchinile võlgnetakse peamiselt tänu käsikirja leidmise eest. Viiulikunstnik hakkas selleks juba valmistuma. Nüüd aga leidis Saksa valitsus, et Schumanni viimse tahte täitmise järele valvamine kuulub mitte Joachimi pärijatele, vaid temale. Nõnda ta avaldas oma veto, ja Menuchinil tuli kontserdi ettekan- demisest loobuda.

Suviõhtu vaikus

On suviõhtu imeline vaikus, surmväsimus vaid tundub looduses mis terve päeva aelend päikse kaelustusis, nüüd metsast mõni üksik hääl veel kaikus.

Kui hirmul seisvad pikad männitüved, teed sirged võõrainana ja lõpmatuina näivad neil hilisvarjel, kes neid mööda käivad, kui kaotaks jäädvalt suveaegsed hüved.

Näe maasik punane jäänd mättal seisma, kui poleks kuri saatus teda näind, kes siit on suveaegel mööda käind ja saatnud tema seltsilised reisma.

Ju lapsepõlvest mulle meele jäänd te suveõhtu ilusamad hüved: õhk klaasine ja männitüved — te läbi kodumaa on armsaks saand.

S. M.

Puust bensiini

Rootsi lehtede teatel on rootsi insenerid Carl Cederquist ja Hilding Bergström leiutanud viisi, kuidas saada puust bensiini, määrdeõlisid ja muid kõrvalprodukte. Sellekohased katsed on annud sedavõrd soodsaid tulemusi, et Rootsi inseneriteaduste akadeemia juhatus on võinud teatada, et vedelate kütteinete tootmine kodumaisest puust ja puusöest on nüüd ka majanduslikult tasuv. Esimene vastav õlitööstus kavatsetakse asutada Perstorpi Lõuna-Rootsis.

Toormaterjalina uues tööstuses olevat kasutatavad mitmesugused metsamaterjali jäätmed, oksad tselluloositehastest, puusüsi ja puutõrv. See toormaterjal andvat umbes 35 prots. vedelaid kütteineteid ja peale selle veel terve rea väärtuslikke kõrvalsaadusi.

Raudteevagunid weekend-majadeks

Prantsuse raudteede valitsus on hulga kaubavaguneid lasknud elamute kohaselt sisustada, mis 10 isiku peale 18-frangilise päeväüri eest välja antakse ja mis soovi korral vastavatesse jaamadesse sõidavad, et seal nädalalõpu väljasõitjatele öökorteriteks olla.

„Armastust esimesest pilgust“ pole olemas

Inglise vaimulik Woodlock oma hiljuti Oxfordis peetud kõnes väitis, et üks abielude karilejooksmise põhjusi olevat see, et noormehed abielluvad ainult tütarlapse ilusale näole rõhku pannes ja ei võta vaevaldaks tundma õppida tütarlapse koduseid kalduvusi, iseloomu ega maitset, kelle nad valivad endale eluseltsiliseks. Niisugused abielud on harva kestnud kuldpulmadeni. Ei ole olemas sellist asja, nagu armastus esimesest pilgust, see on vaid kirk. Armastus peab tekkima ja kasvama järkjärgult.

Edasi Woodlock seletas: kui ei soovita või ei saada lapsi, mis tänapäeval nii tavaline nähe, võib abielu veelgi hõlpsamini karile joosta.

Aususe proov

Rootslase suurim uhkus on tema ausus. Nii oli see juba vanal ajal, ja nii on see ka veel täna. Sellepärast olid ka esimesed leiubürood seal maal õige lihtsad ja täiesti ilma järelevalveta.

Igas suuremas linnas leidis üks sääranne leiubüroo. See leiubüroo koosnes suurest katusest, mille toeks olid neli tugevat posti. Selle katuse alla panid kõik leidjad leitud asjad, ning kaotaja võis oma kaotatud asja sealt ära tuua. Raudne kassa seisis ühes nurgas, sinna pani kaotaja, kui ta oma kaotatud asja kätte sai, mõned väiksemad rahad, mille eest siis uued leiubürood ehitati.

Kord tahtis Gustav Adolf oma rahva ausust proovile panna. Ta laskis valmistada tuhat puhtast hõbedast sõrmust ja neid maha visata igalpool üle kogu maa maal ja linnades, maanteedel ja kirikutes, ning kõrtsides. Tuhandest „kaotatud“ sõrmusest toodi leiukohtadesse 979. Kuningas võis selle tulemusega rahul olla.

Kivist habemenoad

Arheoloogid leidsid Mesopotaamias terve rea kivist habemeajamisenuge, mis arvatavasti Kristuse sündimise ajastul tarvitusel olnud. Need terad on valmistatud teravatest kivikildudest. Noa ühes otsas on lohuke, kust pöidlaga saab kinni võtta. Üks teadusemees ei leppinud mitte ainult vanade habemeajamisterade imetlemisega, vaid katsus endal nendega ka habet ajada. Nagu ta kiinitab, läinud habemeajamine kivist noaga väga hästi ja kergelt.

Ämblik — suursöödik

Mutt tarvitab õige palju sööki. Ta sööb nimelt iga päev nii palju toitu, kui ta ise kaalub. See ei ole aga veel midagi võrreldes ämblikuga. Ämblik sööb eineks neli korda niipalju toitu kui ta ise kaalub, lõunaks üheksa korda nii palju ja õhtuks kolmeteistkümme korda niipalju.

Et omada selget pilti sellest suurest hulgast toidust, mida ämblik hävitab, võrdleme seda inimesega: Täiskasvanud inimene, kes kaalub kaheksakümmend kilogrammi, peaks siis eineks sööma ühe keskmise härja, lõunaks jälle ühe härja ja lisaks veel kuus lammast ning õhtusöögiks kaks härja, neli siga ja kaheksa lammast — head isu!

Nalju

Sünnipäevaks kinkis Paul oma abikaasale papagoi. Vaevalt oli lind puuriga tuppna toodud, kui ta karjus:

„Oh, et kõik ämmad üles poodaks!“

„Paul, aga minu ema tuleb ju üheksa nädalaks meile. Kui tema seda kuuleks,“ ütles noor naine.

„Mul on hea mõte,“ ütles mees, „sa tead, et meie pastoril on samuti papagoi, kes kindlasti on väga viisakas. Ma lähen ja palun pastorit teda meile mõneks päevaks laenata, et ta ka meie papagoile õpetaks häid kombeid.“ Kaheksa päeva hiljem, ämm on just saabunud. Perekond istub mugavalt lõunalauas. Seal kostab äkki vaikuse sekka esimese papagoi hääli:

„Oh, et kõik ämmad üles poodaks!“

Ning tema kaaslane vastas pühaliku häälega:

„Issand, aita, et see soov täituks.“

*

Kui vana Heim, Berliinis üldtuntud arst, oli veel alles noor Heim, oli tema patsientide seas ka keegi ilus lesk, kes endal kõiksuguseid haigusi arvas olevat.

„Teadus ei suuda teid aidata,“ arvas arst, „Teie peaksite jälle abielluma!“

Iludus säras rõõmust.

„Kas kõnelete niitelda läbi lilled, härra doktor?“

Heim naeris südamest. „Ei, armuline proua, meie arstid kirjutame küll arstimeid, kuid meie ise ei anna neid.“

*

Arhitekt Hupeau ehitas Orleansi lähedal silda. Teda süüdistati ägedalt, et ta ehitamise juures vea oli teinud. Kuid pärast seda kui ühel päeval madame de Pompadour üle silla sõitis, kõneldi naljahammaste ringkondades: Arhitekt tuleb täiesti õigeks mõista. Tema sild suutis Prantsusmaa kõige raskemat koormat kanda ja ei varisenud kokku.“

*

„Sul peab palju heinu olema peaju asemel.“

„Väga võimalik. Kuid sellest ei jätkuks sinule söögiks.“

*

„Minu mees on täieline geenius matemaatikas. Kui ta näiteks üht lambakarja näeb, ütleb ta teile kahe minuti jooksul, kui palju seal lambaid on.“

„On see võimalik! Kuidas ta seda siis teab?“

„Üsna lihtsalt. Ta loeb üle mitu jalga neil kokku on ja jagab siis saadud arvu neljale.“

*

„Sooviksin elada põhjanabal,“ ohkab Maks.

„Põhjanabal,“ imestab tema sõber. „Miks siis just põhjanabal?“

„Seal on ju kuus kuud päev ja kuus kuud öö.“

„Mis sa sellega arvad?“

„Kujutle endale ainult, et keegi tuleb veksliga, mida mina pean välja ostma, ja mina ütlen lihtsalt: „Tulge homme tagasi.“

Sellesuvised moeuudised
on kaelasidemed

Metro ja Atlanta

Nad on kindlasti kortsumata

Hinnad ületamatult odavad:

Metro 25 Soome marka

Atlanta 38 Soome marka

Valmistaja

Espee Solmio

Helsingis, Kaisaniemenkatu 7
Kõnetraat: 33-667 ja 33-677

HOTELL

HEIMOLA

HELSINGIS
HALLITUSKATU 15. TEL. 20-542
(oma keskus)

Miinuti tee jaamast.

Toad alates 20 soome margast
päevas.

Helsingisse sõites
külastage restorane:

REGINA

Kalevankatu № 53

ja

TUNTURI

Kalevankatu № 28

Soovitame perenaistele

Igasugust kala värskelt,
suitsetatult ja soolatult

*Alati saadaval head
eksport soolavimmad*

PÄRNU,

Lootsi t. 1

Tel. 2-41

Jahta.

Hotell

„Astor“

Helsingis, Kluuvinkatu 1
Sadama lähedal

Puhtad ja odavad toad.

Ühe inimese tuba 2 kr. 40 s.

Kahe inimese tuba 4 kr.

Perenaised,
nõudke ainult

„REKORD KOHVI“

mis igas paremas
koloniaalkaupluses
saadaval.

TÖÖSTUS JA LADU

TARTUS,
Lille tän. 3,
telefon 408.

A/s. „Eestisiid“

Ketramise- ja kudumisevabrik
asutatud 1932. aastal

valmistab kõiksuguseid riideid ja lõnga

VABRIKU LADU:

TALLINN, Viru t. 5 tel. 447-87
TALLINN, Viru t. 14 tel. 463-97
TALLINN, Laadaplats 70
TARTU, Jõe t. 2 tel. 20-27
NARVA, Peetri plats 1
VILJANDI, Tartu t. 2 tel. 30
PETSERI, Turuplats 27 tel. 229

Eritellimiste vastuvõtmine.

Restide müük.

„Melange“

Kohvi- ja siguritööstus

Tartus, Aia tän. 32, telef. 1-76

Hotell

Cosmopolite

KALEVANKATU (Kalevi tän.) 3.
Tel. 25-847.

Soovitab ilusaid tube
möödukate hindadega.

Sealsamas restoran ja söögisaal.

TALLINNA TIISIKUSE V. VÕITLEMISE
SELTSI

KOPSUHAIGETE SANATOORIUM

NÕMME-KIVIMÄE

5 minuti käik Kivimäe jaamast
PÖLLU TAN. 63

10 ha suure männimeetsaga kaetud
90 mtr. merepinnast kõrgel maalal.
Keskküte, elektrivalgustus, veevõrk
külma ja sooja veega tubades

Arstitakse kopsu-, kurgu-, luu ja
näärmehaigusi.

K O P S U L Õ I K U S E D

H. A. Huhtamo O.Ü.

Uudemaankatu 15, Helsingi

Kleite, kraesid,

sukki, kindaid,

kleidiriideid

ja muud väga odavalt.

HELSINGIS

Hotell-Pansion „CENTRUM“

2 minuti tee jaamast ja 5 min. tee sadamast
(kollane tramm)

MIKONKATU 7. TELEF. 35-796

Soovitab puhtaid, rahulisi ja
odavaid tube.

Helsingi esimene meeste valmisriiete vabrik

Soovitab härrade
ülikondi, mantleid ja pükse

Odavad hinnad!

Töö sai aastal 1933 Inglismaal
suure kuldmedali osaliseks. Grand
Prix. Ainuke mis Soome antud.

**HELSINGI UUSI PUKUTEHDAS O-Y
CITY KÄYTÄVÄ
ALEKSANDRI T. 21**

**HELSINGI
SOOME**

Soome sõitjad proovige

Oxygenol vabriku

harrastatud kõrgeväärtus-
likke saadusi

Oxygenol

hambapasta ja suuvesi

Diamond

kreem, päivitusõli, eau de
cologne ja seepi

Transpirol

higistamise vastu

Aqua Vera

habemeajamise vesi enne
habemeajamist

A v e r a

habemeajamisekreem j.n.e.

Soovitame suuremal ja vähemal arvul:

H. stolle № 8 ja 10 Rootsi terasest.
Tsingitud ja musta raudplekki, rauda ja
terasest — igasugust, raud ehitustalasisid.
Naelu, kruve, polle. Ukse lukke, käe-
pidemeid ja hingi. Lakk- ja puuförva.

Ehituse- ja masina-takku. Värnitsat,
masinaõli, liimi ja värvimulda. Mererohtu
ja mööblivedrusid. **Tööriistu** lukuseppa-
dele, seppadele, puuseppadele ja
tissleritele.

Kaubanduse A.-S.

HÜPPLER & KO.

Tallinn, Tartu mnt. 43. Kõnetraat 305-01.

Ostame vana rauda, malmi ja muid metalle.

Mugavad ja
puhtad toad

leiate

hotell PATRIAS
KAIVOKATU 8.
HELSINGI

NISSENI

KOHVIKUD HELSINGIS

Hea Kohv ~ Hea tee

P. ESPLANADINKATU 17
FABIANOKATU 31
MIKONKATU 7
KAISANIEMENKATU 6
ALEKSANTERINKATU 19
ANNANKATU 26
KESKUSKATU 7

Hind 25 senti.

Ar 938 P
Voog

EESTI MEHAANILISE PUUTÖÖSTUS

AKTSIASELTS

A. M. LUTHER

Saaduste müügikohad :

TALLINNAS: V. Posti 9, tel. 446-16

„ Pärnu mnt. 69, tel. 482-60

TARTUS: E. W. Jürgens, Ülikooli 2, tel. 7-88

Pärnu

oma haruldaselt õnneliku kooskõlaga ühendatud looduslike tervisvaradega on tõeline kosutuskohi haigetele ja puhkust vajajale

Moodne **mudaravila** täieliku **vesiravi**-osakonnaga. Tuultest kaitstud supelrand. Soe merevesi. Palju päikest ja elurõõmu

Mitmekesised lõbustused. Suur sümfooniaorkester. Laialdased võimalused sportimiseks